Dhjetor 2015

Instituti GAP në vitin e 8

INSTITUTI GAP gap

“Instituti GAP synon që të mbushë hendekun në mes të qeverisjes dhe qytetarëve, në mes të problemeve dhe zgjidhjeve, me qëllim të avancimit të shoqërisë kosovare. Këtë e bëjmë duke avokuar për një qeverisje më të mirë, duke monitoruar punën e institucioneve publike, dhe duke rekomanduar zgjidhje konkrete mbi politikat publike. Instituti GAP adreson sfidat ekonomike, politike dhe sociale në vend duke mobilizuar profesionistë të fushave të ndryshme.”

“Instituti GAP një nga Think Tank më me ndikim në Kosovë - që promovon zhvillimin ekonomik të këtij vendi” Sekretari John Kerry duke prezantuar, Nora Latifi - Menaxhere e programit GAP, gjatë vizitës së tij në Kosovë. 2 Dhjetor 2015

Hyrje

Viti 2015 ishte viti i tetë i funksionimit të Institutit GAP. Edhe në vitin e tetë, Instituti GAP ka vazhduar punën në përmbushjen e misionit të tij, si një organizatë jo qeveritare, me vizion për të kontribuuar në ndërtimin e një shteti demokratik, i cila garanton liritë individuale, politike dhe ekonomike të secilit anëtar të shoqërisë.

Në frymën e vizionit tonë, në vitin 2015, përmes analizave, raporteve, konferencave e debateve, paraqitjeve mediatike e pjesëmarrjes në grupe punuese qeveritare, Instituti GAP është përpjekur të mbushë hendekun në mes të qeverisjes dhe qytetarëve si dhe në mes të problemeve dhe zgjidhjeve.

Gjatë vitit 2015, Instituti GAP ka publikuar 15 analiza dhe raporte rreth politikave publike, duke prekur temat më relevante rreth zhvillimit ekonomik, qeverisjes së mirë dhe mirëqenies së qytetarëve. Një seri e analizave gjatë këtij viti ka qenë e fokusuar në politikat fiskale dhe llogaridhënien buxhetore, si dy kritere të rëndësishme që ndikojnë në zhvillimin ekonomik. Klima e investimeve në Kosovë, gjendja e prodhuesve vendor, dhe fondet qeveritare për garanci kreditore, po ashtu janë analizuar gjatë këtij viti. Edhe tema të tjera si, efiçienca e energjisë, reformimi dhe profesionalizimi i administratës publike, qeverisja e mirë në nivelin lokal, kanë qenë në fokus të analizave të Institutit GAP.

Gjatë këtij viti, Instituti GAP ka organizuar 12 konferenca dhe debate për të diskutuar idetë, zgjidhjet dhe rekomandimet e ndryshme me vendimmarrësit kosovar dhe përfaqësuesit e institucioneve të huaja në Kosovë. Instituti GAP mbetet një ndër organizatat me pjesëmarrjen më të lartë në diskutimet zyrtare të politikave, me dhjetëra paraqitje e pjesëmarrje në dëgjime publike dhe grupe punuese.

Instituti GAP ka arritur të dallohet edhe si organizata më e cituar nga mediat vendore dhe ndërkombëtare, me mbi 700 paraqitje mediatike në vit, si dhe me numrin më të madh të vizitorëve në platformat elektronike dhe mediat sociale.

Kontributi profesional i Institutit GAP është vlerësuar nga zyrtarë të lartë qeveritarë, deputetë të parlamentit, kryetarë të komunave, si dhe nga përfaqësues të institucioneve të huaja. Gjatë fjalimit të tij në Kosovë, John Kerry, Sekretari Amerikan i Shtetit, e ka vlerësuar Institutin GAP si "një nga think tank-ët më me ndikim në Kosovë".

Për organizatën tonë, e gjithë kjo e bën vitin 2015 si një vit mjaft të suksesshëm dhe produktiv. Një sukses i tillë do të ishte i pa mundur pa një staf profesional dhe pa mbështetjen e vazhdueshme të partnerëve dhe donatorëve tonë.

1. Kontributi i Institutit **GAP** në politikën fiskale dhe procesin buxhetor

“Instituti GAP angazhohet për një proces buxhetor të drejtë, transparent dhe në funksion të zhvillimit ekonomik.”

Këtë e bëjmë duke:

- **Monitoruar të hyrat dhe shpenzimet buxhetore;**
- **Publikuar analiza dhe rekomandime për përmirësimin e procesit buxhetor;**
- **Vlerësuar ndikimin ekonomik dhe financiar të vendimeve qeveritare;**
- **Avokuar për transparencë më të madhe, si formë për luftimin e korrupsionit;**

- Vizualizuar të dhënat buxhetore me qëllim të edukimit të gjerë të publikut;

- Inkurajuar institucionet për të mbajtur diskutime publike me qytetarët;

- Bashkëpunuar me qytetarët dhe organizatat e shoqërisë civile për të marrë pjesë në procesin buxhetor në nivel lokal dhe qendror;

- Edukuar qytetarët për procesin buxhetor, përmes prezanti meve në universitete, shkolla dhe forume me grupe të ndryshme të qytetarëve;

- Asistuar deputetët dhe komisionet parlamentare në analiza sektoriale buxhetore, me qëllim të mbajtjes përgjegjës të institucioneve ekzekutive.

1.1 Kontributi i Institutit GAP në politikën fiskale

Në vitin 2015 janë bërë reformat më të thella në politikën fiskale që nga viti 2008. Qeveria e Kosovës ka ndryshuar Ligjin për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar, Ligjin për Tatimin në të Ardhurat e Korporatave dhe Ligjin për Tatimin në të Ardhurat Personale.

Instituti GAP ka kontribuar në diskutimet për këto projektligje në kohën kur ato janë dorëzuar në kuvend për diskutim dhe aprovim, duke i informuar deputetët për ndikim real të këtyre ligjeve në çmimet e konsumit, të hyrat buxhetore dhe në koston e të bërit biznes.

INSTITUTI GAP

Efektet Ekonomike dhe Buxhetore të Reformave Fiskale 2015

Qershor, 2015

Efektet ekonomike dhe buxhetore të reformave fiskale 2015

Në qershor të vitit 2015, Instituti GAP informoi deputetët e kuvendit për ndikim real që do të kishin ligjet për reformën fiskale në ekonomi.

“Sipas një raporti që e ka bërë Instituti GAP, ku e vlerëson reflektimin buxhetor që do të kenë këto ndryshime në tatimin në vlerë të shtuar, aty thuhet se... duke i marrë për bazë të dhënat e Doganave për vitin 2014, efekti neto negativ, pra nga ulja e tatimit në vlerë të shtuar prej 16 në 8%, në buxhetin e Republikës së Kosovës, do të jetë diku 5 milionë euro, ndërkohë që efekti pozitiv për shkak të rritjes nga 16 në 18%, do të jetë mbi 50 milionë euro. Këtu shihet qartë, domethënë që do të ketë një ndikim në shportën e konsumatorit, të cilat sipas Institutit GAP gjithnjë, do të shtrenjtohet përgjithësisht për 1% me këto ndryshime tatimore, pra konsumatorët do të paguajnë më shtrenjtë për shportën e tyre se sa që paguajnë aktualisht.”

-Visar Ymeri, deputet i Kuvendit të Kosovës, gjatë fjalimit të tij në seancë parlamentare të datës 28 maj 2015.

Përderisa Ministria e Financave deklaronte se normat e reja të tatimit mbi vlerën e shtuar do të ulnin çmimet dhe do të ndihmonin qytetarët me të ardhura më të ulëta, të dhënat e Institutit GAP paralajmëronin të kundërtën: se çmimet e konsumit, edhe për shportën bazë, do të rriteshin së paku për një përqind.

Hyrja në fuqi e këtyre ligjeve nga 1 shtatori 2015, dëshmoi të gjeturat e Institutit GAP, ngase çmimet u rritën, në kundërshtim me analizat e Qeverisë. Kjo u pranua zyrtarisht edhe nga anketa e Agjencisë së Statistikave të Kosovës në dhjetor 2015.

Kush do të përfitojë nga falja e borxheve?

Në shkurt të vitit 2015, Qeveria e Kosovës filloi procedurat për faljen e borxheve që qytetarët dhe bizneset i kishin shtetit deri më 2008.

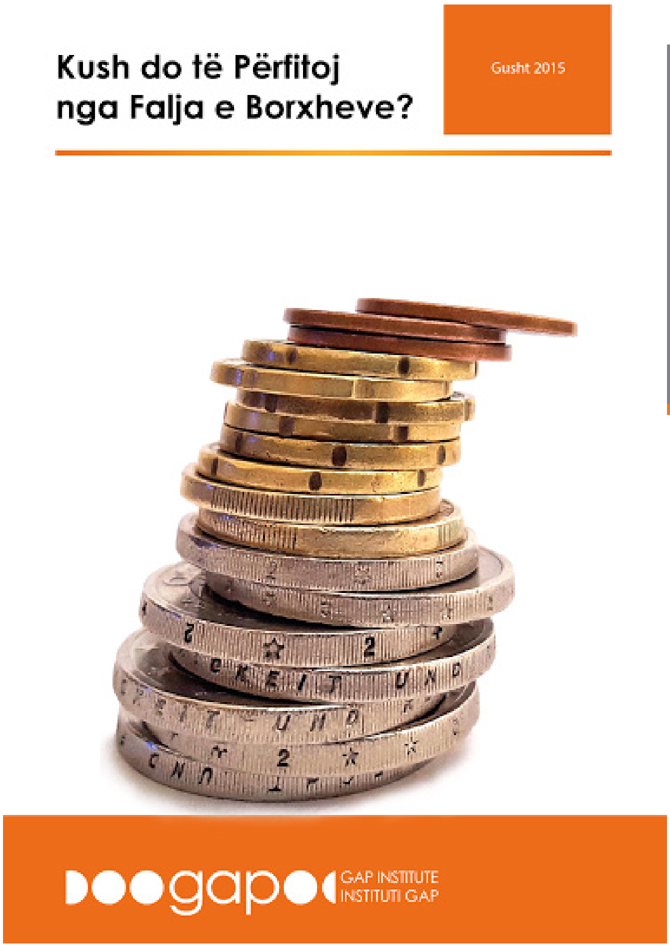

Sipas analizave të qeverisë, do të faleshin rreth 670 milionë euro.

Instituti GAP mbështeti këtë vendim të qeverisë. Që nga marrja e vendimit të qeverisë, Instituti GAP filloi të kontaktojë të gjitha institucionet publike, me qëllim të marrjes së të dhënave të sakta për nivelin e borxhit. Në këtë proces, problemet që u identifikuan ishin se institucionet publike nuk kanë mbajtur të dhëna të detajuara për borxhlinjtë dhe se nuk i kanë ndjekur procedurat ligjore për mbledhjen e të hyrave.

Rrjedhimisht, borxhi i cili mund të mbledhej përmes procedurave ligjore nuk ishte 670 milionë euro por shumë më i vogël. Qeveria do të mund të falë vetëm borxhin për të cilin ka padi në gjykata.

Përfundimet e analizës së Institutit GAP ishin:

institucionet nuk kanë kryer punën e tyre në evidentimin dhe grumbullimin e borxhit; përfituesit më të mëdhenj nga falja e borxheve do të jenë amvisëritë; një pjesë e madhe e borxhit të cilin qeveria synon ta falë është vjetërsuar dhe nuk mund të mblidhet as me procedura gjyqësore.

Gjatë përpilimit të raportit, Instituti GAP është asistuar nga Ministria e Financave, Doganat, Administrata Tatimore dhe ndërmarrjet publike.

Sa janë reale projektimet dhe sa respektohen Kornizat Afat-mesme të Shpenzimeve (KASH)?

Krahasimi i KASH me Projektbuxhetet

	Të Hyrat			Shpenzimet			Paga			Investime kapitale			Mallrat dhe Sherbimet			Subvencionet & Transferet			Rritja reale e BPV-së		
Vitet	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
KASH 2011 - 2013	1,150	1,263	1,356	1,423	1,520	1,571	316	351	378	611	650	641	193	206	220	279	289	309	6,1%	5,7%	4,9%
Projekt-Buxheti	1,264	1,361	1,423	1,434	1,520	1,586	383	407	435	572	617	621	184	198	225	272	282	299	4,3%	2,8%	3,3%
KASH 2012 - 2014	1,312	1,372	1,431	1,459	1,487	1,444	399	403	408	587	605	550	196	199	201	273	277	280	5,1%	5,4%	6,0%
Projekt-Buxheti	1,361	1,423	1,458	1,520	1,586	1,590	407	435	484	617	621	531	198	225	252	282	299	314	2,8%	3,3%	2,7%
KASH 2013 - 2015	1,411	1,468	1,499	1,548	1,585	1,608	440	445	448	620	625	637	204	207	211	287	304	309	4,9%	5,6%	5,8%
Projekt-Buxheti	1,423	1,458	1,576	1,586	1,590	1,682	435	484	560,1	621	531	457	225	252	221,6	299	314	438,7	3,3%	2,7%	3,3%
KASH 2014 - 2016	1,395	1,441	1,490	1,611	1,568	1,597	447	449	451	606	554	571	230	234	239	324	327	332	4,3%	4,6%	5,1%
Projekt-Buxheti	1,458	1,576		1,590	1,682		484	560,1		531	457		252	221,6		314	438,7		2,7%	3,3%	
KASH 2015 - 2017	1,572	1,572	1,598	1,678	1,679	1,706	550,2	551,9	553,9	460,7	450,4	470,3	211,4	214,8	214,8	434,6	440,6	446,6	4,3%	4,4%	4,5%
Projekt-Buxheti	1,576			1,682			560,1			457			221,6			438,7					

Projekt-Buxheti 2011
Projekt-Buxheti 2012
Projekt-Buxheti 2013
Projekt-Buxheti 2014
Projekt-Buxheti 2015

INSTITUTI PËR STUDIME TË AVANCUARA

Ministria e Financave e ka obligim ligjor hartimin e KASH-it, si një dokument zyrtar për planifikimin tre vjeçar të të hyrave dhe shpenzimeve buxhetore.

Por, KASH nuk po e luan rolin e synuar ligjor, për shkak të hartimit jo të mirë si dhe shkeljes së saj me vendimet qeveritare. Në maj të vitit 2015, Instituti GAP ka analizuar Kornizat Afatmesme që nga viti 2011 e këndej, duke argumentuar planifikimin jo të mirë dhe shkeljen e KASH-it me vendime qeveritare, sidomos me marrjen e vendimeve për rritjen e pagave për shërbyesit publik.

Për të evituar vendimet arbitrare për rritje të pagave, si masë për të respektuar ndarjet buxhetore dhe Kornizat Afatmesme, me këtë analizë të shkurtër, Instituti GAP rekomandoi vendosjen e një rregulli për rritjen e pagave në sektorin publik, i cili duhet të ndërlidhet me rritjen ekonomike. **Kjo rregull është përfshirë në ligjin e ri për menaxhimin e financave publike dhe përgjegjësitë, e cili pritet të hyjë në fuqi nga viti 2018.**

1.2 Kontributi i Institutit GAP në diskutimet parlamentare për buxhetin

Ligji për buxhetin është një ndër ligjet më të rëndësishme në Republikën e Kosovës. Por përkundër kësaj, procesi i konsultimeve për ndarjet buxhetore, në nivel lokal, qendror dhe në kuvend, është një ndër proceset më jo transparente dhe ku publiku përfshihet në raste të rralla. Po ashtu, edhe deputetët e kuvendit nuk i kushtojnë vëmendjen e duhur konsultimeve buxhetore.

Për të ndryshuar këtë praktikë, gjatë vitit 2015, Instituti GAP ka asistuar deputetët dhe komisionet parlamentare me analiza të pavarura për raportet buxhetore për vitin 2015 dhe ndarjet buxhetore për vitin 2016.

a. **“Analiza Buxhetore për Komisione Parlamentare Lidhur me Shqyrtimin e Projekt-buxhetit 2016”.**

Gjatë kohës që Kuvendi i Kosovës ka shqyrtuar projekt-buxhetin 2016, Instituti GAP gjatë periudhës nëntor-dhjetor 2015, ka përgatitur gjashtë analiza buxhetore për këto komisione:

I. Komisionin për Zhvillim Ekonomik, Infrastrukturë, Tregti dhe Industri;

II. Komisionin për Administratë Publike, Qeverisje Lokale dhe Media;

III. Komisionin për Arsim, Shkencë, Kulturë, Rini dhe Sport;

IV. Komisionin Bujqësi, Pylltari, Mjedis dhe Planifikim Hapësinorë;

V. Komisionin për Legjislacion;

VI. Komisionin për Shëndetësi, Punë dhe Mirëqenie Sociale.

Nga këto gjashtë analiza të dërguara, pesë komisione kanë organizuar për herë të parë dëgjime lidhur me sfidat buxhetore me ministra dhe udhëheqës të institucioneve të pavarura të cilat mbikëqyren nga komisionet përkatëse.

b. **Analiza për “Projektbuxhetin 2016 – përparësitë dhe sfidat”. – Nëntor 2015.**

Instituti GAP ka përgaditur një analizë për Projektbuxhetin 2016, e cila fokusohe në ndarjet buxhetore për komuna dhe ndërlidhja e buxhetit me planet tjera qeveritare, sfidat e Raportit të Progresit dhe ligjet në fuqi. Sipas të gjeturave në këtë analizë, ndarja buxhetore për komuna nuk është e drejtë. Buxheti 2016 nuk garanton zbatimin e të gjitha ligjeve në fuqi, nuk i adreson objektivat e parapara me Planin Kombëtar për Reforma Ekonomike dhe sfidat e Raportit të Progresit të Komisionit Evropian për Kosovën 2015. Kjo analizë i është shpërndarë të gjithë deputetëve pas leximit të Projektligjit për Buxhetin 2016 në lexim të parë në kuvend.

1.3 Vizualizimi i të hyrave dhe shpenzimeve buxhetore

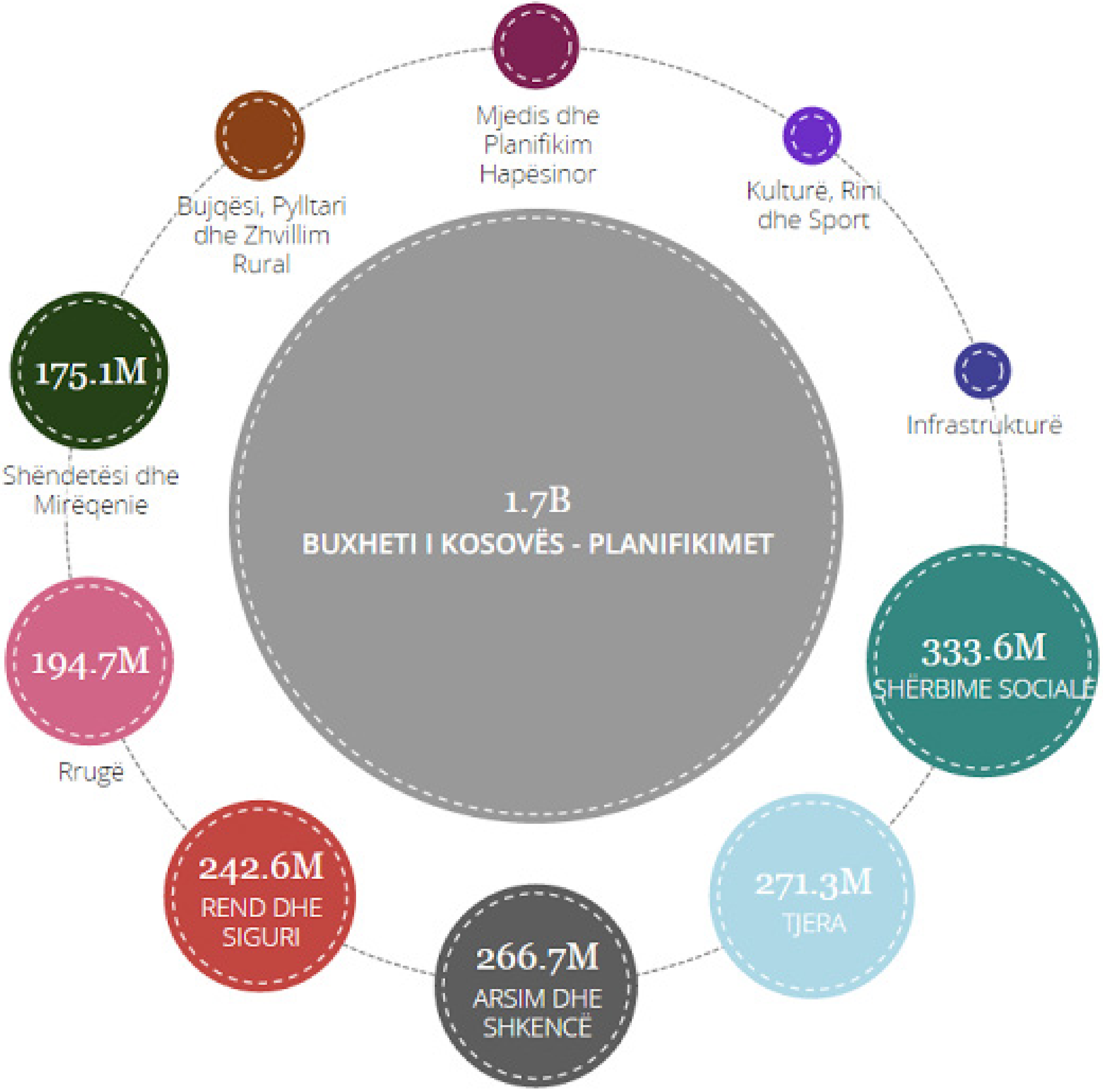

Që nga viti 2013, Instituti GAP ka ndërtuar një ndër platformat më të mëdha online, e cila raporton në mënyrë vizuele për shpenzimet dhe të hyrat buxhetore. Në këtë platformë të titulluar "Si i shpenzon shteti paret tona?", në mënyrë vizuele janë paraqitur ndarjet kryesore buxhetore, krahasimi i tyre në pesë vitet e fundit, buxhetet për komuna, institucione qendrore dhe agjencione të pavarura. Përveç ndarjeve buxhetore sipas organizatave, përmes kërkesave për qasje në dokumente zyrtare, Instituti GAP ka arritur që të paraqesë të dhëna për shpenzime buxhetore të cilat nuk mund të gjenden në raportet periodike të Ministrisë së Financave dhe organizatave tjera buxhetore. Duke kërkuar qasje në shpenzimet individuale të secilit të emëruar politik, që nga viti 2013, Instituti GAP publikon të dhëna për shpenzimet e të gjithë ministrave dhe zëvendësministrave për dreka zyrtare, telefona, mëditje dhe përdorim të veturës zyrtare.

Përkundër asaj se pjesa më e madhe e institucioneve përgjigjen në kërkesat për qasje në dokumente zyrtare, edhe më tej është një numër i madh i institucioneve të cilat nuk kthejnë përgjigje konform Ligjit për Qasje në Dokumente Zyrtare apo kthejnë përgjigje te pjesshme.

Platforma e Institutit GAP për shpenzimet dhe të hyrat buxhetore është vizituar nga mijëra persona në vitin 2015, si dhe 25 komuna të Kosovës kanë ndërlidhur platformën e Institutit GAP me uebfaqet e tyre zyrtare.

Platforma e Institutit GAP ka ndihmuar në rritjen e transparencës për të hyrat dhe shpenzimet buxhetore, thjeshtëzimin e raportimit buxhetor me qëllim që të kuptohet nga masat më të gjera dhe si mjet për lehtësimin e analizave buxhetore dhe trendit të të hyrave dhe shpenzimeve.

1.4 Avokimi për një proces gjithëpërfshirës dhe transparent buxhetor

Në bashkëpunim me Ministrinë e Financave dhe Agjencionin Gjerman për Zhvillim (GIZ), Instituti GAP ka vazhduar me përpilimin dhe publikimin e infografikave dhe manualeve për procesin buxhetor.

Përveq kësaj, Instituti GAP ka mbajtur debate publike në gjashtë qytetet më të mëdha të Kosovës, ku në prezencë të kryetarëve të komunave, është diskutuar për rëndësinë e angazhimit të qytetarëve në procesin buxhetor në nivel lokal dhe aplikimin e buxhetimit me pjesëmarrje dhe buxhetimit gjinor.

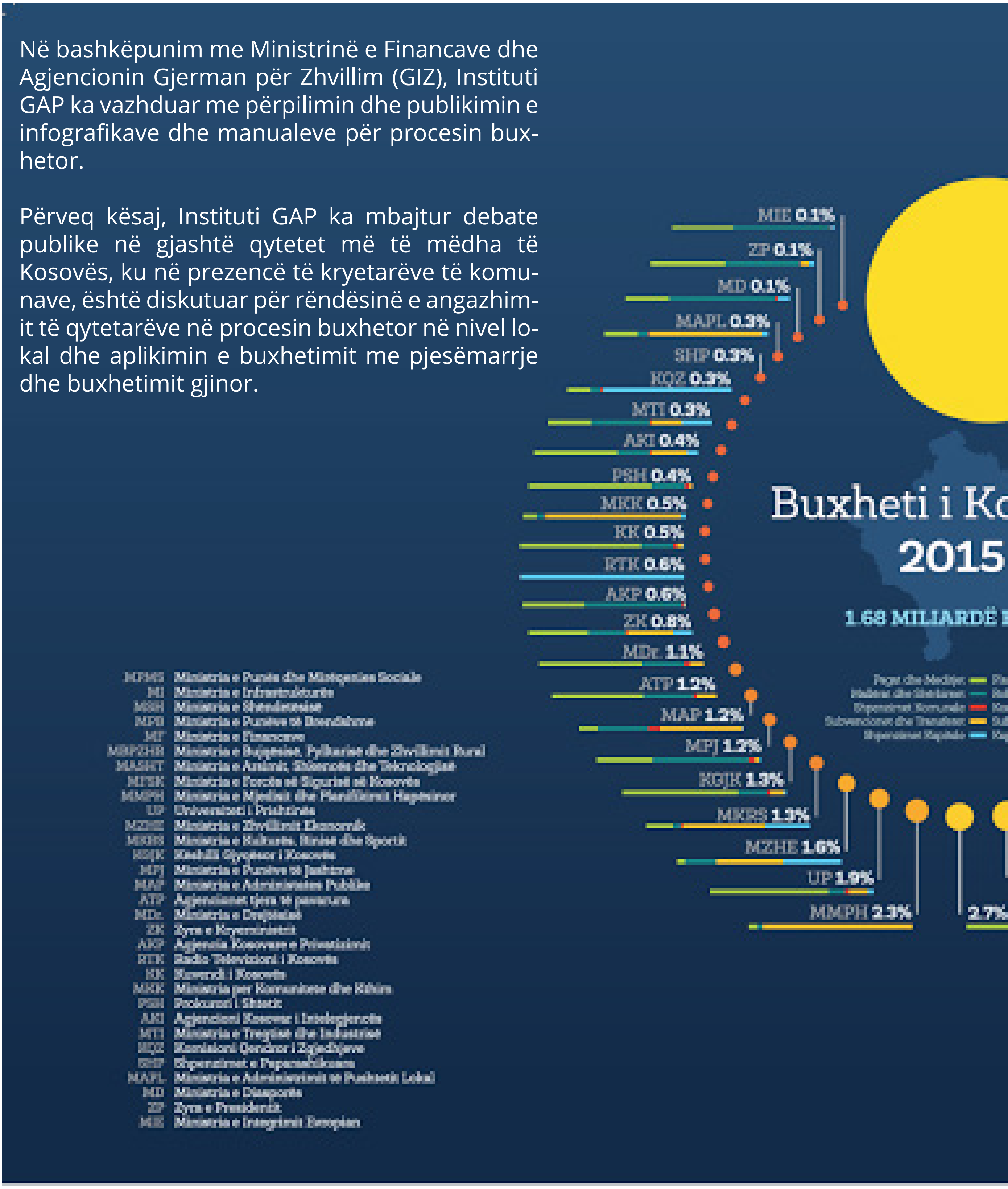

giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Republika e Kosovës
Ministria e Financave

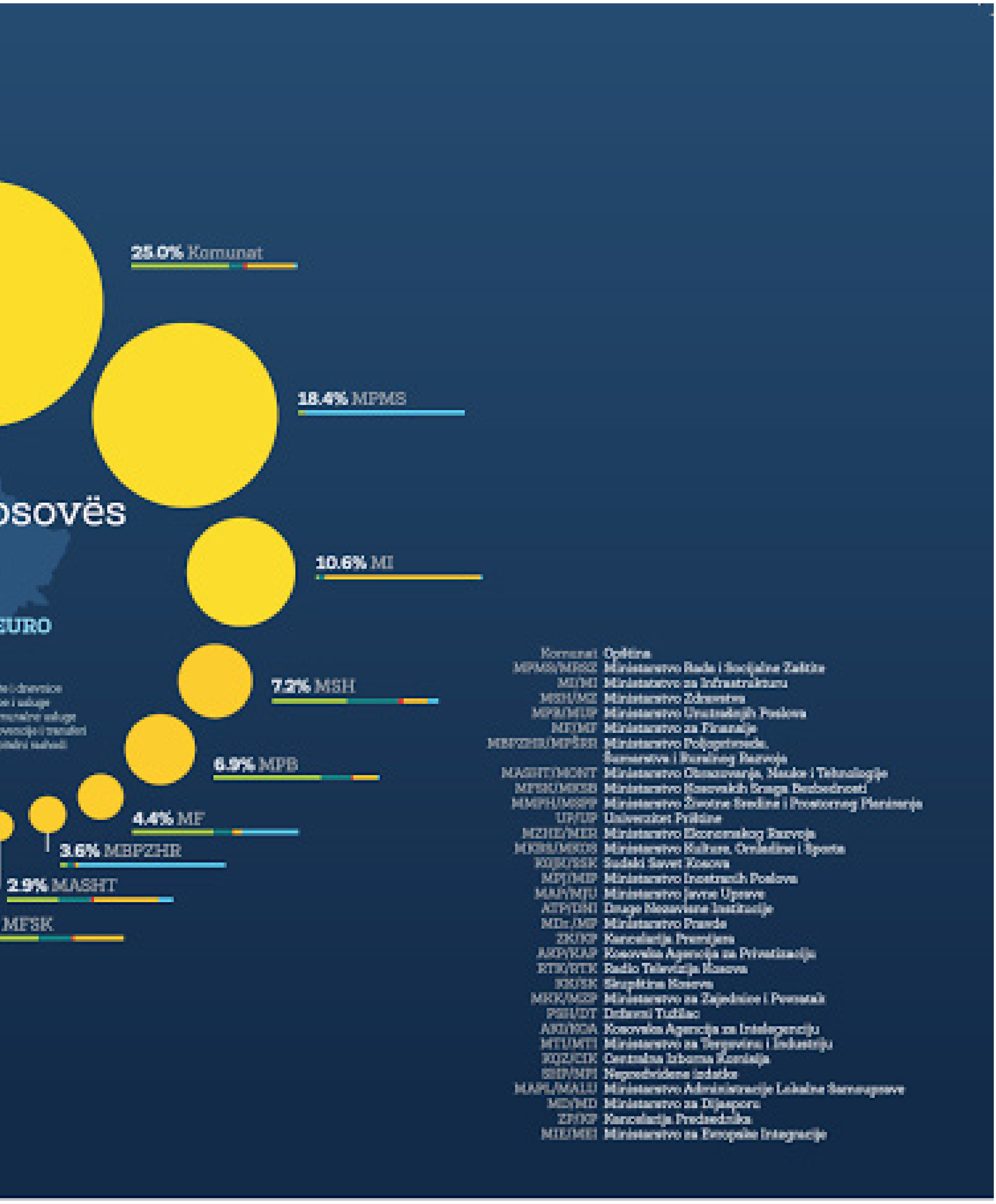

german cooperation
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

1.5 Fushatat edukues për procesin buxhetor

Me qëllim të rritjes së informimit për rëndësinë e pjesëmarrjes së të gjithë qytetarëve në procesin buxhetor dhe për të informuar ata për kontributin e tyre në buxhet, Instituti GAP ka mbajtur prezentime të shumta në qytete të ndryshme me grupe të ndryshme të qytetarëve. Prezantime të tilla janë mbajtur me studentët e universiteteve private, shkollave të mesme, grupe të të rinjsh dhe deputetë të kuvendeve komunale.

2. Kontributi i Institutit **GAP** në zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik

"Instituti GAP angazhohet për Kosovë të zhvilluar ekonomikisht, e cila është e konkurrueshme me ekonimitë e vendeve të rajonit dhe e gatshme për anëtarësim në tregun unik Evropian."

Këtë e bëjmë duke:

- **Inkurajuar prodhimin vendor dhe arritjen e standardeve të cilësisë në prodhim;**

- **Kontribuar në politika të cilat ulin deficitin tregtar;**

- **Avokuar për politika energjetike të qëndrueshme;**

- **Ndihmuar në përmirësimin e performancës së ndërmarrjeve publike, si ofrues të shërbimeve publike për qytetarë dhe biznese;**

- **Monitoruar punën e rregullatorëve të tregut, si trupa të rëndësishme publike të cilat sigurojnë pjesëmarrjen e barabartë të të gjithë akterëve në ekonomi.**

2.1 Politika të cilat inkurajojnë prodhimin vendor

Seria e raporteve për gjendjen e prodhuesve vendor

Kosova përballet me papunësinë më të lartë në Evropë. Po ashtu, Kosova ka bilanc shumë të lartë negativ tregtar dhe prodhimtari të ulët.

Me qëllim që të rritet prodhimi vendor, si mënyrë për uljen e deficitit tregtar dhe rritjen e punësimit, Instituti GAP gjatë vitit 2015 ka filluar intervistimin e prodhuesve vendor, me qëllim të përpilimit të një serie raportesh për gjendjen e prodhuesve vendor, pengesat në prodhim dhe potencialet për zhvillim.

Deri më tani, Instituti GAP ka hartuar raporte për gjendjen e prodhuesve të materialit ndërtimor me bazë argjilën, prodhuesit dhe përpunuesit e lëngjeve nga frutat, përpunuesit e qumështit dhe prodhuesit e letrës. Në vitin 2016 do të vazhdohet me industri tjera prodhuese.

Raportet për këto industri prodhuese i janë dorëzuar Ministrisë së Tregtisë dhe Industrisë (MTI).

Në bazë të të gjeturave nga intervistat me prodhuesit vendor, Instituti GAP do të avokojë tek institucionet publike në evitimin e pengesave me të cilat përballen prodhuesit vendor, uljen e kostos së prodhimit dhe gjetjen e mundësive për qasje në financa me kushte më të favorshme.

2.2 Politika energjetike të qëndrueshme

Furnizimi i rregullt me energji është një ndër parakushtet e zhvillimit ekonomik dhe social. Instituti GAP, si pjesë e Konsorciumit të Organizatave të Shoqërisë Civile për Zhvillim të Qëndrueshëm (KOSID), që nga viti 2011 në mënyrë aktive ka avokuar për politika të qëndrueshme energjetike.

Instituti GAP në kuadër të KOSID-it ka avokuar për politika të cilat sjellin mbylljen e Kosovës A si një ndër termocentralet më ndotës në Evropën Juglindore, revitalizimin e Kosovës B, uljen e humbjeve energjetike në nivel të pranueshëm me standardet evropiane, inkurajimin e investimeve në energjinë e ripërtërishme, rritjen e efiçiencës së energjisë.

Instituti GAP ka avokuar për një strategji energjetike e cila përmban këto objektiva të zhvillimit të sektorit energjetik.

Në tetor, në një konferencë për media me përfaqësues të Komunës së Prishtinës dhe Ambasadës Gjermane në Kosovë, Instituti GAP ka prezantuar analizën **"Shfrytëzimi i Energjisë Elektrike për Ngrohje – ndikimi i kogjenerimit në konsum të energjisë"**. Në këtë analizë janë prezantuar rezultatet e anketës për ndikimin e ngrohjes qendrore në faturat elektrike. Instituti GAP ka rekomanduar zgjerimin e rrjetit të ngrohjes edhe në pjesë tjera të Prishtinës, si dhe investime në projekte të tilla në qytete tjera, si masë për uljen e konsumit të energjisë elektrike.

2.3 Ndërmarrje publike të cilat ofrojnë shërbime për qytetarë dhe biznese

Shërbimet publike si uji, energjia, telekomunikimi dhe mbledhja e mbeturinave, ofrohen nga ndërmarrjet publike. Mirëpo, menaxhimi i ndërmarrjeve publike është një nga sfidat kryesore të qeverisjes.

Menaxhimi jo i mirë i ndërmarrjeve ka bërë që shumica prej këtyre ndërmarrjeve të operojnë me humbje, të jenë të mbingarkuara me staf dhe të politizuara. Furnizimi i rregullt me ujë dhe energji, si dhe ambienti i pastër, janë disa nga parakushtet për zhvillim ekonomik dhe social.

Me qëllim të përmirësimit të shërbimeve publike, gjatë vitit 2015, Instituti GAP ka publikuar tri raporte analitike për qeverisjen korporative, duke dhënë rekomandime konkrete për rritjen e performancës së ndërmarrjeve publike. Këto raporte janë prezantuar në diskutime publike, ku pjesëmarrës kanë qenë menaxherë të ndërmarrjeve publike, përfaqësues të komunave, Ministri i Zhvillimit Ekonomik, Kryetari i Komisionit parlamentar për Zhvillim Ekonomik.

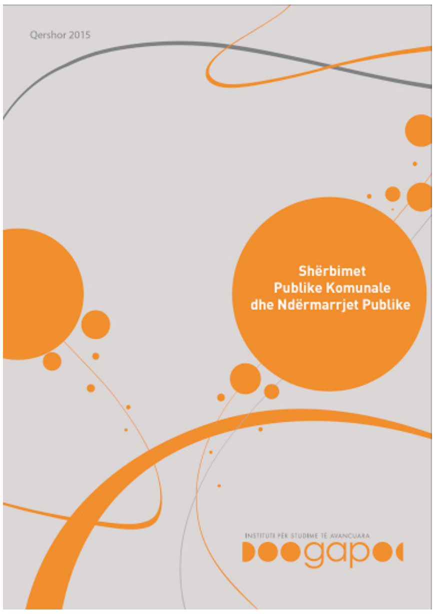

2.4 Kontributi në vendimmarrje për politikat e ndërlidhura me zhvillimin ekonomik

Gjatë vitit 2015, Instituti GAP ka marr pjesë aktivisht në dëgjimet publike dhe grupet punuese për aprovim të politikave publike dhe legjislacionit në fushën e zhvillimit ekonomik.

Fondi Kosovar për Granaci Kreditore – Modelet e menaxhimit dhe efektiviteti

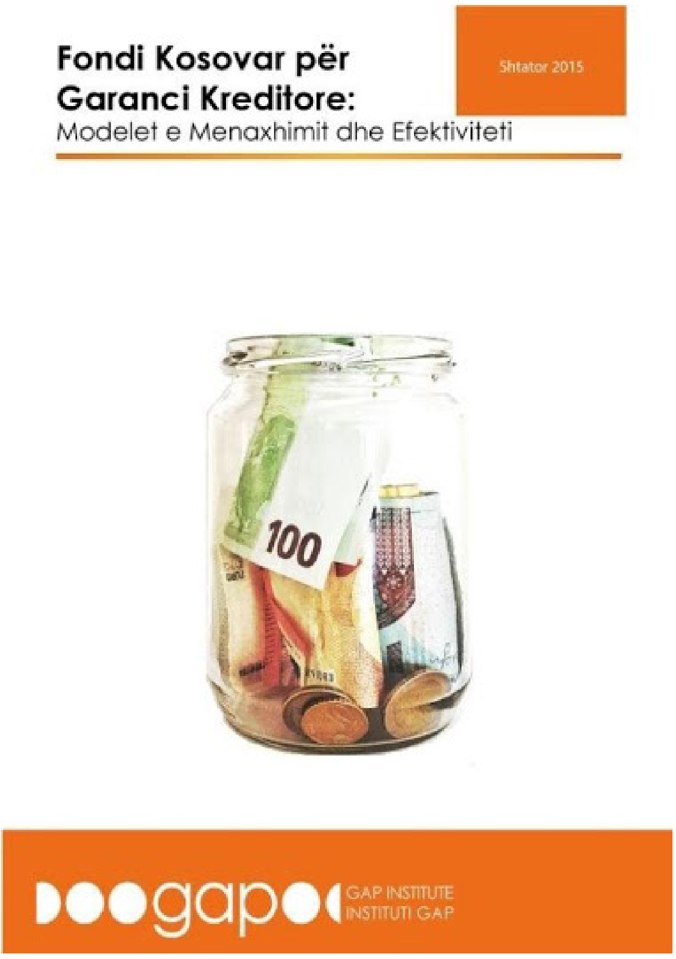

Më 9 shtator 2015, në një debat publik ku ishin të pranishëm ministrja e Ministrisë së Tregtisë dhe Industrisë, përfaqësues të bizneseve dhe bankave komerciale, Instituti GAP diskutoi për efektet që mund të ketë në ekonomi aprovimi i Ligjit për Fondin Kosovar për Garanci Kreditore.

Institui GAP ka përkrahur nismën e qeverisë për krijimin e një Fondi për Garanci Kreditore, por përmes kësaj analize ka tërhequr vërejtjen se një fond i tillë, nëse nuk menaxhohet si duhet, rrezikon të shndërrohet në instrument politik. Analiza e Institutit GAP i është dorëzuar edhe Komisionit Parlamentar për Zhvillim Ekonomik. Në dëgjimin publik të organizuar nga Kuvendi i Kosovës më 28 Tetor 2015 , Instituti GAP ka prezantuar edhe një herë rekomandimet për përmirësimin e draftit final të këtij ligji.

Komentet e Institutit GAP dhe GLPS në Projektligjin për Investime Strategjike

Në nëntor 2015, Qeveria e Kosovës aprovoi Projektligjin për Investime Strategjike në Republikën e Kosovës. Instituti GAP në bashkëpunim me Grupin për Studime Juridike dhe Politike (GLPS) ka dërguar komentet për përmirësimin e këtij projektligji, sidomos në ato pika të cilat vënë në rrezik pronën private, konkurrencën e lirë dhe standardet evropiane.

"Të njejtat komente i janë dërguar edhe Komisionit Parlamentar për Zhvillim Ekonomik, Infrastrukturë, Tregti dhe Industri."

Kontributi i Institutit GAP në Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit për Ndërmarrjet Publike

Në janar dhe shkurt të vitit 2015, Komisioni Parlamentar për Zhvillim Ekonomik ka diskutuar për Ligjin për Ndërmarrje Publike.

Analizat e Institutit GAP për menaxhimin e ndërmarrjeve publike dhe legjislacionin në këtë fushë, kanë shërbyer si dokumente diskutimi gjatë punës së komisionit.

Rekomandimet e Institutit GAP janë prezantuar edhe në dëgjimin publik të mbajtur më 27 Shkurt 2015 nga Komisioni për Zhvillim Ekonomik.

2.5 Politikat e importit të automjeteve dhe ndikimi i tyre në sigurinë në rrugë dhe ndotja e ambientit

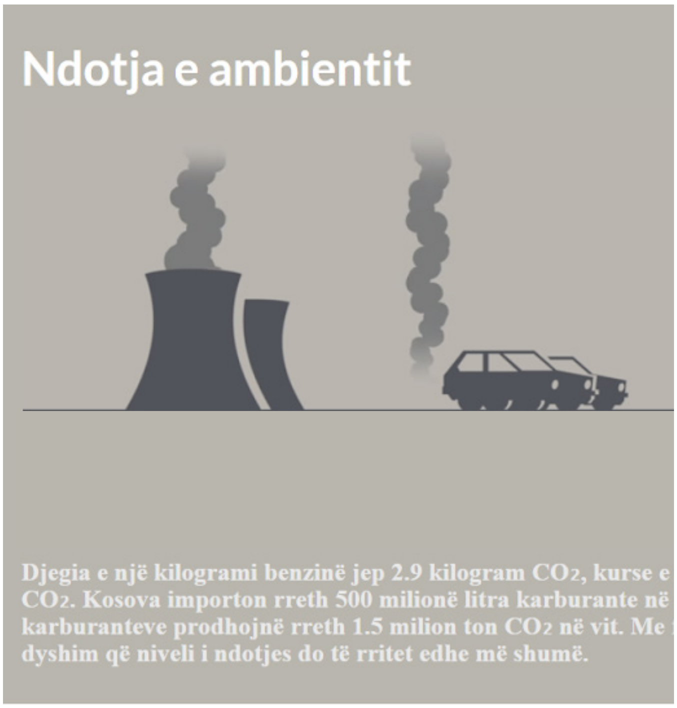

Instituti GAP avokon politikat e importit të automjeteve të cilat plotësojnë standardet e Bashkimit Evropian për emetim të gazrave, rregullativë qeveritare e cila siguron se automjetet e regjistruara plotësojnë standardet e qarkullimit rrugor.

Instituti GAP ka kundërshtuar politikat e gjertanishme të qeverisë për heqjen e kufizimit të importit të automjeteve me qëllim të mbushjes së buxhetit të shtetit, anashkalimin e procedurave për matjen e emetimit të gazrave dhe mos mbikëqyrja e duhur e qendrave për kontrollin e automjeteve.

Kosova ka shkallën më të lartë të aksidenteve në komunikacion për kokë banori në Evropë, si dhe gazrat e emetuara nga automjetet arrijnë mesatarisht në 1.5 milion ton CO2 në vit.

Efektet anësore negative nga këto politika të qeverisë i tejkalojnë shumëfish përfitimet nga të hyrat buxhetore nga importi i automjeteve.

Instituti GAP rekomandon ndryshimin e politikave të importit, të cilat fokusohen në standardet e emetimit të gazrave (Euro standard) e jo në vjetërsinë e veturave. Njëkohësisht, Instituti GAP avokon për mbikëqyrje më të madhe të qendrave të kontrollimit teknik të automjeteve dhe kontrollin e detyrueshëm për emetimin e gazrave, para se veturat të lejohen të qarkullojnë në rrugë.

Ekonomia e veturave në Kosovë - Analizimi i politikave qeveritare për importin, regjistrimin dhe kontrollimin e automjeteve

Për të arritur këto, në tetor 2015, në një debat publik në prezencë të Minstrit të Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor dhe Shefit të Departamentit të Sigurisë në Komunikacionin Rrugor në Policinë e Kosovës, u prezantua analiza e Institutit GAP "Ekonomia e veturave në Kosovë - Analizimi i politikave qeveritare për importin, regjistrimin dhe kontrollimin e automjeteve", e cila ofron zgjidhje për rregullimin e politikave të importit dhe kontrollit të automjeteve.

"Sa i takon Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, janë përfunduar dokumentet e rëndësishme ligjore dhe strategjike, të cilat vënë rregull edhe në nivelin e emetimit të gazrave nga veturat. Mirëpo, zbatimi i bazës ligjore për emetimin e gazrave nga veturat është përgjegjësi e Ministrisë së Infrastrukturës, e cila duhet të monitorojë punën e qendrave të kontrollit teknik. Edhe pse udhëzimi administrativ është aprovuar më 2011, ky udhëzim nuk është zbatuar dhe MMPH është në proces të nxjerrjes së një udhëzimi të ri" – Ferid Agani, Ministër i Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, në konferencën e Institutit GAP të datës 16 tetor 2015.

Në takime të ndara, Instituti GAP ka takuar edhe Ministrin e Infrastrukturës dhe përgjegjësit e departamenteve për kontrollin dhe regjistrimin e automjeteve, zyrtarë të Policisë së Kosovës dhe Ministrisë së Financave.

Pas publikimit të analizës dhe fushatës avokuese, Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor ka filluar përditësimin e udhëzimit administrativ për kontrollin e emetimit të gazrave, i cili pritet të hyjë në fuqi nga viti 2016.

3. Kontributi i Institutit **GAP** në reformimin e administratës publike

“Instituti GAP angazhohet për administratë publike efikase, profesionale dhe jo të ndikuar politikisht, e cila garanton zbatimin e drejtë të ligjeve dhe është bartëse e reformave ekonomike.”

Këtë e bëjmë duke:

- **Avokuar për një administratë profesionale dhe më të vogël me numër të punësuarish;**
- **Qeveri me numër më të vogël të portofoliove ministrore dhe me kompetenca të qarta;**

- **Procedura transparente dhe të drejta rekrutimi;**

- **Asistuar në shërbimet e e-qeverisjes.**

Administrata publike është sektor i rëndësishëm i shtetndërtimit. Por, fatkeqësisht, administrata publike në Kosovë është e tejngarkuar me staf, e politizuar, jo profesionale dhe jo e strukturuar drejtë. Në përkeqësimin e gjendjes në administratën publike kanë ndikuar edhe vendimet e qeverisë për rritjen e pagave pa ndonjë vlerësim profesional, rritjen e numrit të ministrive, punësimet në baza partiake dhe familjare, korrupsioni dhe procedurat e shumta burokratike të cilat janë pengesë në zhvillimin e ekonomisë.

Që nga viti 2008, Instituti GAP është aktiv në avokimin për një administratë më profesionale dhe efikase. Instituti GAP ka qenë pjesë e projektit ndërkombëtar FRIDOM – një ndër projektet më të mëdha në reformimin e administratës publike në Kosovë. Edhe në vitin 2015, përmes analizave dhe debateve, Instituti GAP ka avokuar për reforma në administratën publike.

3.1 Madhësia e Administratës Publike në Kosovë – propozim për uljen e të punësuarve në admini tratën publike

Në Kosovë ekziston një numër i madh i institucioneve të administratës publike, dhe një numër i madh i të punësuarve në të.

Përkundër premtimeve për uljen e numrit të ministrive, qeveria aktuale vetëm sa ka shtuar numrin e ministrave – nga 20 në 21.

Përveç kësaj, ministritë dhe Zyra e Kryeministrit kanë krijuar edhe mbi 70 organe qendrore të administratës shtetërore (apo agjenci ekzekutive), dhe po ashtu kuvendi ka krijuar 34 institucione dhe agjenci të pavarura. Sektori publik në nivel qendror dhe lokal numëron mbi 91 mijë të punësuar.

Në korrik 2015, Instituti GAP ka publikuar një raport të detajuar për strukturën e administratës publike në Kosovë, duke kërkuar edhe një herë uljen e numrit të dikastereve qeveritare, zvogëlimin e numrit të të punësuarve dhe ristrukturimin e agjencioneve ekzekutive.

3.2 Fondi për Kuadro – program financimi për pozita deficitare apo menaxheriale?

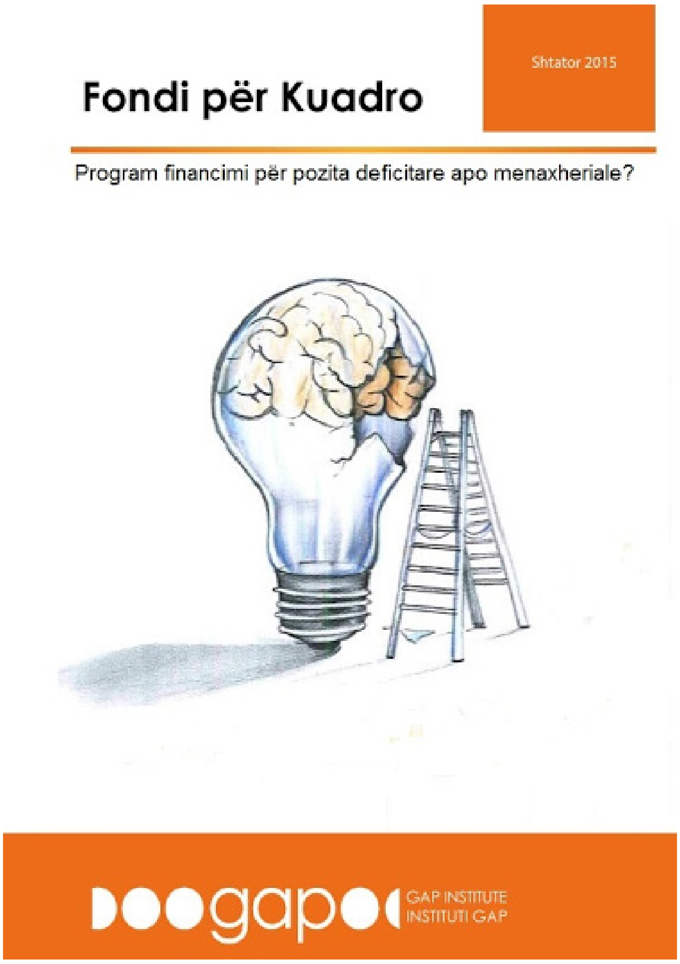

Në vitin 2008, Instituti GAP i kishte propozuar Qeverisë së Kosovës të themelojë një fond special buxhetor për të tërhequr ekspertë të fushave deficitare në shërbimin publik. Në këtë iniciativë, Instituti GAP i kishte ofruar Qeverisë një analizë të detajuar mbi nevojën e krijimit të një fondi të tillë dhe mënyrën se si do duhej të funksiononte ai fond.

Kjo ide u materializua në dhjetor 2008, kur Qeveria e Kosovës mori vendim për themelimin e Fondit të Trurit. Në vendimin e qeverisë u tha se kriteret precize për mënyrën e përzgjedhjes së përfituesve do të merren nga raporti i Institutit GAP.

Por, Fondi për Kuadro gjatë zbatimit të tij kishte degraduar, duke u shndërruar në fond për pozita menaxheriale.

Në shtator 2015, Instituti GAP publikoi një analizë e cila vë në pah degradimin e Fondit

për Kuadro dhe jep rekomandime se si të evidentohen keqpërdorimet me këtë fond gjatë ndarjes së tij për vitin 2015.
Rekomandimet e analizës i janë dërguar të gjitha ministrive. Me qëllim të qartësimit të rekomandimeve të Institutit GAP, hulumtuesit e Institutit GAP janë ftuar në takime të drejtpërdrejta me përgjegjësit e Ministrisë së Administratës Publike, Ministrisë së Tregtisë dhe Industrisë dhe Ministrisë së Integrimeve Evropiane.

3.3 Ndarja e përgjegjësive në inspektim në mes të nivelit qendror dhe lokal – shembulli i inspektoratit të tregut dhe inspektoratit sanitar

Inspektoratet janë trupat më të rëndësishme për zbatimin e ligjeve në fuqi. Mirëpo, këto trupa ezketutive përballen me vështirësi të mëdha sa i përket funksionimit të tyre.

Në vitin 2014, Instituti GAP ka publikuar një raport të gjerë për gjendjen e të gjitha inspektorateve në Kosovë. Të gjeturat e raportit janë prezantuar si rekomandime për përmirësimin e Ligjit për Inepsktorate, i cili është pjesë e agjendës legjislative tani e disa vite.

Në korrik 2015, Instituti GAP ka publikuar një analizë e cila trajton problemin e kompetencave në mes të nivelit qendror dhe atij lokal, sidomos sa i përket inspektoratit të tregut dhe atij sanitar. Të gjeturat e kësaj analize i janë përcjellur Ministrisë së Tregtisë dhe Industrisë për t'u përfshirë në draftin e fundit të Ligjit për Inspektoratet.

3.4 Konferencë "Sfidat e Reformës së Administratës Publike në Kosovë", 23 nëntor 2015

Organizuar nga: OECD/SIGMA, Komisioni Evropian, KCSF

Instituti GAP ka marrë pjesë në këtë konferencë me rëndësi për reformën e administratës publike dhe ka qenë pjesë e prezantimit në panelin e shoqërisë civile mbi këtë temë. Instituti GAP ka prezantuar para përfaqësuesve të OECD/SIGMA, Komisionit Evropian dhe Ministrit të Administratës Publike propozimin e Institutit GAP të zhvilluar në analizë të politikave për reformën e administratës publike mbi mënyrën e uljes së numrit të të punësuarve në sektorin e publik, dhe mënyrën e zvogëlimit të administratës publike si strukturë. Në këtë konferencë është prezantuar mbi reformat e ndërmarra në Kosovë konform Parimeve mbi Administratën Publike në Kosovë të zhvilluar nga OECD/SIGMA.

3.5 Konferencë "Reforma e Administratës Publike: sa mund të jenë ndryshimet në Ligjin për Shërbimin Civil zgjidhja? Një perpspektivë e Shoqërisë Civile", 26 nëntor 2015

Organizuar nga: Grupi për Studime Juridike dhe Politike (GLPS) dhe Instituti GAP

Qëllimi i konferencës ka qenë nxitja e debatit dhe rekomandimeve mbi plotësimin dhe ndryshimin e Ligjit për Shërbimin Civil i cili është në proces të plotësimit nga Ministria e Administratës Publike (MAP). Në konferencë kanë qenë prezent të ftuar nga institucione me rëndësi në fushën e administratës publike, Ministri i MAP, Këshilli i Pavarur Mbikëqyrës për Shërbimin Civil (KPMSHC), zv. Ministri i Integrimit Evropian, për të diskutuar mbi këtë proces dhe si të vihet me rekomandimet më të mira për plotësimin e ligjit bazik për shërbimin civil në Kosovë. Përfundim i konferencës ishte krijimi i një grupi punues nga MAP, KPMSHC, Institutit GAP dhe GLPS për të rishikuar përmbajtjen e plotësimit të ligjit bazik dhe finalizimin e tij.

4. Kontributi i Institutit **GAP** në qeverisjen e mirë në nivel lokal

“Instituti GAP angazhohet për qeverisje të mirë në komuna, si njësi themelore e vetëqeverisjes në Kosovë.”

Këtë e bëjmë duke:

- **Identifikuar problemet në komuna dhe duke avokuar që zgjidhja e tyre të jetë pjesë e platformës qeverisëse të kryetarëve të komunave;**

- **Monitoruar premtimet e kryetarëve të komunave dhe qeverisjen e gjithëmbarshme brenda mandatit qeverisës;**

- **Raportuar për zhvillimet në qeverisjen në nivel lokal;**
- **Kontribuar në përmirësimin e legjislacionit dhe politikave për qeverisjen lokale;**
- **Avokuar për kompetenca më të mëdha për nivelin lokal;**
- **Ndihmuar në procesin buxhetor, duke inkurajuar buxhetimin gjinor dhe buxhetimin me pjesëmarrje;**
- **Ndihmuar në pasurimin e të dhënave statistikore për qeverisjen në nivel lokal.**

Komuna është njësia themelore e vetëqeverisjes në Kosovë. Aktualisht, në Kosovë funksionojnë 38 komuna. Që nga viti 2007, Instituti GAP është i angazhuar në monitorim dhe analiza të pushtetit lokal. Bashkëpunimi i Institutit GAP me Rrjetin Ballkanik për Gazetari Hulumtuese ka qenë një ndër bashkëpunimet më të mira të think-tank dhe gazetarisë hulumtuese. Hulumtimet e Institutit GAP për komuna kanë shërbyer si platformë debatesh televizive me knadidatët për kryetar dhe me kryetarët e komunave.

Në vitin 2015, Instituti GAP ka lansuar platformën më të madhe online për qeverisje lokale, "Letërnjoftimi i Komunave", e cila ka tri komponente kryesore: ofrimin e statistikave të detajuara për qeverisjen në nivel lokal, monitorimin e premtimeve të të gjithë kryetarëve të komunave, dhe ofrimin e analizave dhe raporteve për qeverisjen në nivel lokal.

Tri komponentet e platformës "Letërnjoftimi i Komunave":

www.komunat.instituigap.org

4.1 Statistikat lokale

Përgjatë punës tetë vjeqare, Instituti GAP ka grumbulluar të dhëna të shumta për qeverisjen në nivel lokal. Ministria për Administrimin e Pushtetit Lokal, Agjencia e Statistikave të Kosovës, Asociacioni i Komunave të Kosovës dhe institucionet tjera publike nuk kanë një adresë për statistikat lokale, e cila është lehtë e qasshme dhe lejon krahasimin e të dhënave për komuna. Për të mbushur këtë boshllëk në statistika, Instituti GAP duke u bazuar në të dhënat e grumbulluara përgjatë punës hulumtuese dhe të dhënat e marra nga organizatat tjera, ka ndërtuar një ndër platformat më të mëdha të statistikave për qeverisjen në nivel lokal.

Indikatorët statistikor rangohen nga të dhënat buxhetore e deri tek numri i familjeve e individëve me asistencë sociale sipas komunave.

Platforma lejon përzgjedhjen e të dhënave të ndryshme statistikore për të gjitha komunat dhe krahasimin e tyre.

Nga janari 2015 e deri në mes të dhjetorit të këtij viti, janë gjeneruar mbi 13 mijë statistika nga uebfaqja e Institutit GAP.

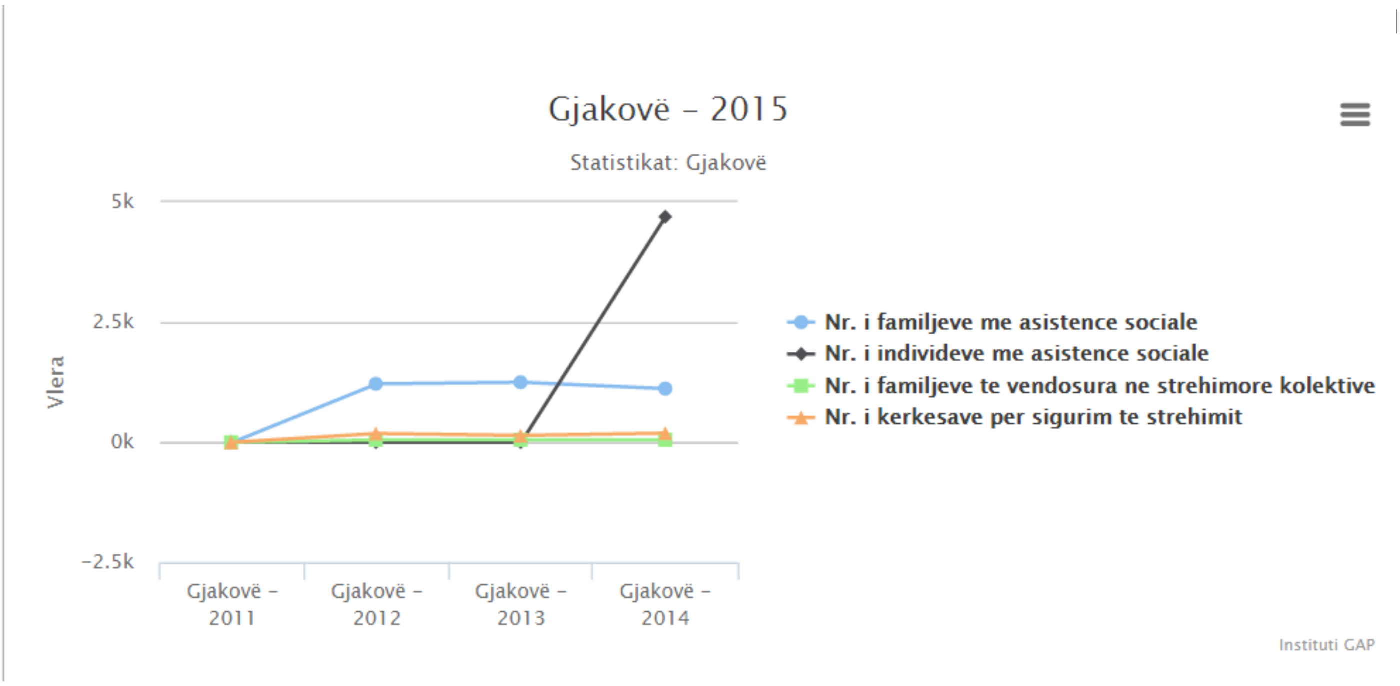

4.2 Premtimet

Gjatë fushatave zgjedhore, kandidatët për kryetar komunash, me qëllim të fitimit të garës zgjedhore, japin premtime të shumta. Premtimet e tyre jepen në debate publike apo edhe përfshihen në program zgjedhore. Që nga zgjedhjet lokale të vitit 2007, Instituti GAP në vazhdimësi monitoron premtimet e dhëna dhe realizueshmërinë e tyre. Monitorimi i premtimeve dhe mbajtja në përgjegjësi e kryetarëve të komunave ka bërë që nga fushat elektorale e vitit 2009, kandidatët për kryetar komunash të jenë më të kujdesshëm dhe të japin premtime vetëm në kuadër të kompetencave të tyre të qeverisjes. Duke filluar nga viti 2013, me qëllim që premtimet të jenë në përputhje me problemet reale te qytetarëve, përmes intervistave me qytetarë, Instituti GAP ka identifikuar pesë problemet kryesore në secilën komunë. Përmes debateve në "Jeta në Kosovë", kandidatët për kryetar komunash janë obliguar që të përgjigjen konkretisht se si do t'i zgjidhin këto probleme. Në dy vitet e para të qeverisjes, Instituti GAP ka monitoruar realizimin e premtimeve.

Mimoza Kusari
20 November ·

Përkundër problemeve, borxheve, mungesës së sistemit të mirëfilltë për shërbimet komunale, Komuna e Gjakovës nën udhëheqjen time për dy vite, arriti të tejkalojë shumë pengesa dhe hendeqe dhe të vlerësohet se është gati në gjysëm të rrugës me realizim të premtimeve.
Ka shërbime që janë realizuar 100% (shërbimet e Administratës) por ka edhe të tilla që pritet të fillohet së realizuari (Biblioteka Univerzitare).
Me rëndësi jemi në rrugë të drejtë dhe të mbarë dhe kemi edhe dy ...
See More

Instituti GAP - Premtimet - Mimoza Kusari Lila

"Premtimet e kryetarëve të komunave janë nxjerrur nga paraqitjet mediatike të kandidatëve për kryetar komunash gjatë fushatës zgjedhore.Monitorimi i realizueshmërisë së premtimeve ka filluar një vit pas marrjes së mandatit të kryetarit dhe do të vazhdoj deri në

KOMUNAT.INSTITUTIGAP.ORG

Gjatë vitit 2015, shumica e komunave kanë bashkëpunuar me Institutin GAP në verifikimin e realizueshmërisë së premtimeve. Platforma e Institutit GAP ka shërbyer edhe si motivues për punë më të mirë të komunave.

4.3 Raportet për qeverisjen në komuna

Në vitin 2015, Instituti GAP ka publikuar 25 raporte për trendët e qeverisjes në komuna, duke u fokusuar në buxhetin e komunave, ekonominë lokale, të punësuarit në sektorin publik, etj.

Raportet bëjnë krahasimin e komunave në indikatorët kyq.

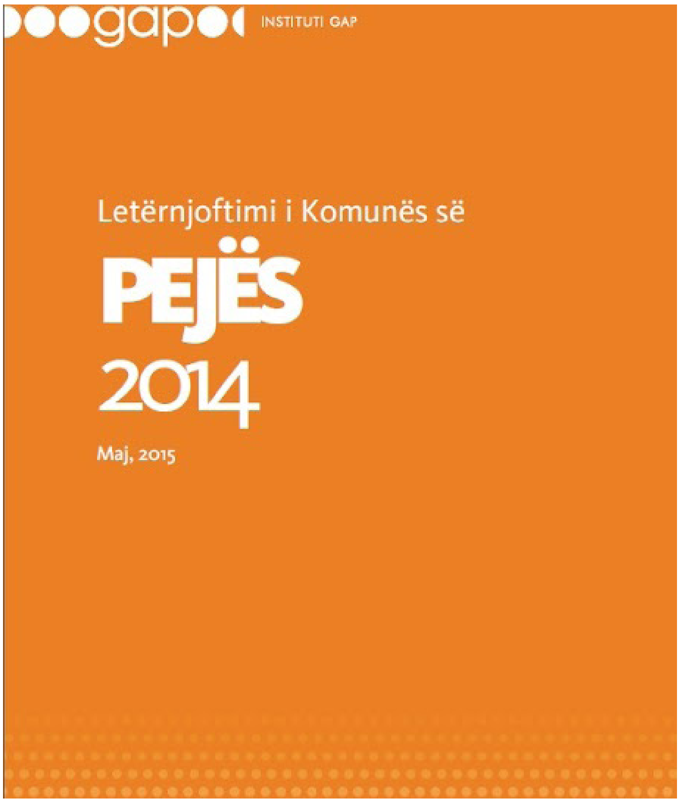

4.4 Raport mbi Qeverisjen në katër Komunat Veriore

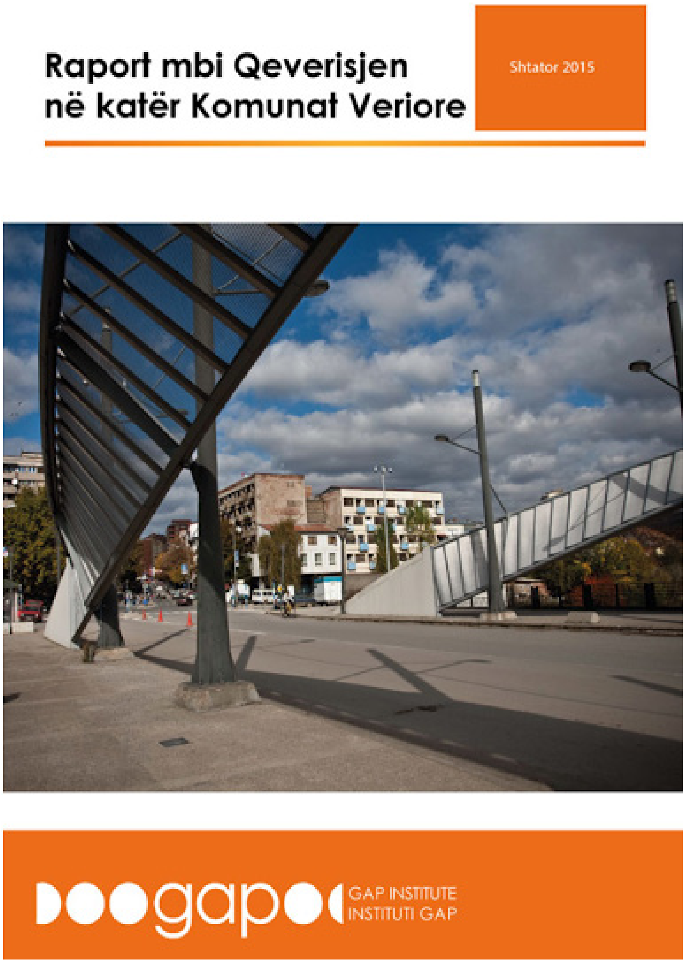

Duke marrë parasysh specifikat e qeverisjes në katër komunat me shumicë serbe, në shtator 2015, Instituti GAP ka publikuar raportin për qeverisjen në Komunën e Mitrovicës Veriore, Leposaviç, Zveçan dhe Zhubin Potok.

Raporti konstaton se përkundër marrëveshjes në mes të Kosovës dhe Serbisë në Bruksel për shthurjen e strukturave paralele të vetëqeverisjes lokale dhe pas zgjedhjeve lokale më 2013, prapë se prapë në këto katër komuna ekzistojnë edhe strukturat paralele të Republikës së Serbisë. Kryetarët e zgjedhur në zgjedhjet lokale të Kosovës, njëkohësisht janë të emëruar edhe si koordinatorë nga ana e Qeverisë së Serbisë.

5. Instituti **GAP** në media

Instituti GAP vazhdon të ketë bashkëpunim të mirë me media dhe të jetë një ndër organizatat më të cituara nga mediat vendore dhe mediat ndërkombëtare që mbulojnë ngjarjet në Kosovë. Në një vend në zhvillim si Kosova, ku llogaridhënia e pushtetit ndaj qytetarëve është e ulët dhe ku komunikimi i drejtpërdrejtë në mes të organizatave të shoqërisë civile dhe institucioneve qeverisëse është ende në fazën fillestare, mediat luajnë rol të rëndësishëm si ndërmjetësues direkt.

Largimet masive të qytetarëve kosovarë për në vendet e Evropës, bënë që mediat më të njohura ndërkombëtare të raportojnë nga Kosova për këtë ngjarje. Duke marrë parasysh se arsye kryesore e largimit të kosovarëve për vendet e Evropës ishte papunësia dhe gjendja e rëndë ekonomike, Instituti GAP ishte adresa kryesore e mediave të huaja për opinion të pavarur dhe profesional në shkaqet e emigrimit.

Economic Desperation forces Kosovars to flee

Despite 15 years of western tutelage and billions of dollars in investment, many want to leave a country dominated by a small elite with close links to organised crime. “It’s clear why all of these people left — the economic and social conditions are bleak,” says Agron Demi, executive director of the GAP Institute, a Pristina think-tank...

FT

Kosovans risk perils of roads, forests and criminals in chase for better life in EU

Agron Demi of the GAP Institute, a Pristina-based economic thinktank, disagrees, saying history has told many Kosovans that migration can bring significant economic benefits. The diaspora numbers in the hundreds of thousands and grows each year, with the largest number in Germany and Switzerland. They typically send home more than a €500m each year – an important driver of the home economy.

the guardian

«Europa hat uns vergessen»

Korruption, Arbeitslosigkeit oder Abschottung? Was hat zum Massenexodus geführt? NZZ TV hat sich auf Spurensuche nach Kosovo begeben:

Neue Zürcher Zeitung

Can Kosovo’s biggest university sweep away its rampant graft?

Agron Demi, director of the Pristina think tank the GAP Institute for Advanced Studies, says Zejnullahu has a formidable job ahead, especially since he opened so many fronts of battle at once. “If he continues like this, he will deliver something. But personally, I don’t expect miracles to happen in a short time – the problems have been there for a long time.”
The rector should get civil society and university alumni more invested in his efforts, says Mr. Demi. But he says the rector, along with the mayor of Pristina who was elected in late 2013 on an anti-corruption and reform platform, has created some positive momentum. “These are small cases that show that something good can be done.”

The Christian Science Monitor

*"Të dhënat, komentet e analizat e Institutit GAP, kanë shërbyer jashtëzakonisht shumë për informimin e drejtë, korrekt dhe hulumtimin shterrues, sidomos të shpenzimeve të parasë publike. Bashkëpunimi me GAP ka ndihmuar gazetarët të informojnë opinionin për shkeljet, keqpërdorimet e keqmenaxhimin në institucionet e shtetit dhe ti mbajnë përgjegjës përgjegjësit me qëllim të ndërgjegjësimit të tyre."- **Zekirja Shabani**, Kryetar i Asociacionit të Gazetarëve të Kosovës*

Sipas një analize statistikore të makinës kërkimore në uebin shqiptar www.gjirafa.com, në mes të periudhës korrik 2014 – shtator 2015, Instituti GAP është cituar 753 herë nga portalet e lajmeve.

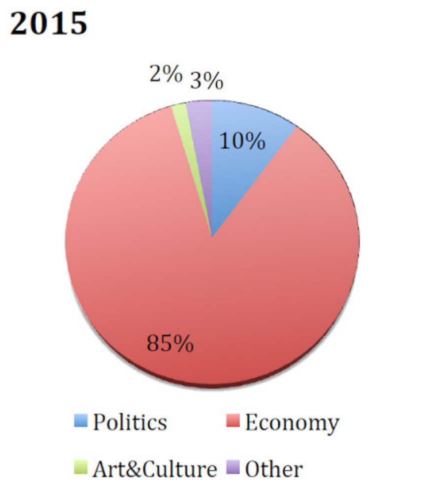

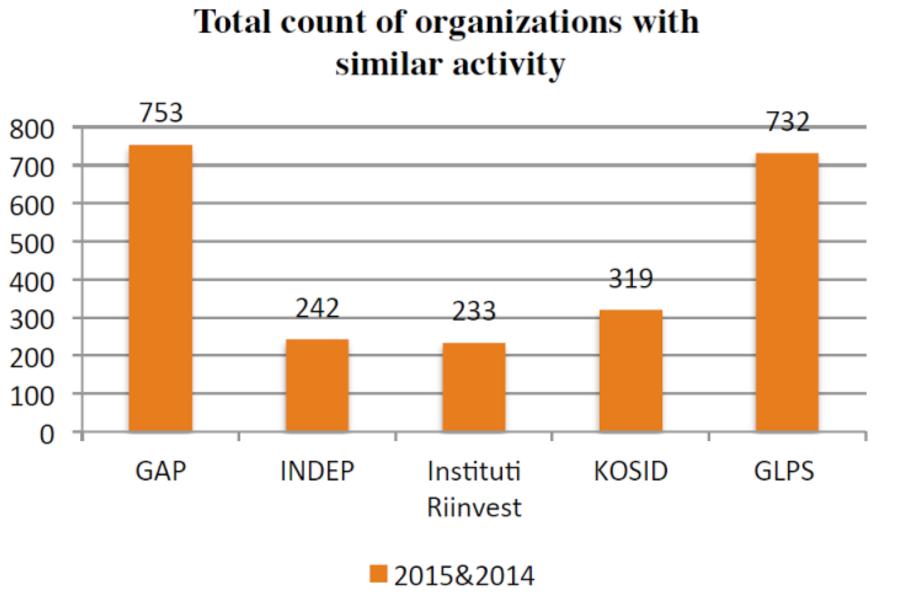

Funksionimi i Institutit GAP i pa ndikuar nga pushteti është atributi i parë që duhet vlerësuar, marrë parasysh se në këtë pikë shumë të tjera kanë rënë nga provimi. Pavarësia ka bërë që ky Institut të prodhojë shumë studime e analiza cilësore e kredibile të cilat kanë arritur të zbërthejnë vendime e politika të ndryshme të qeverisë. Këto analiza kanë qenë një lehtësim i punës së gazetarëve për të trajtuar tema të ndryshme ekonomike më rëndësi për qytetarin. Analizat e këtij Instituti dhe mendimet kritike e të shpejta për vendime të ndryshme ekonomike kanë qenë mëse të domosdoshme, në një situatë kur mendimet e pavarura nga profesorët universitar kanë munguar. Mendimi kritik e analitik që janë bërë brendë të këtij Institut duhet të vazhdojnë të kultivohet edhe në të ardhmen duke iu bartur studenteve dhe gjeneratave të reja.

*- **Visar Prebreza**, gazetar në Koha Ditore, i shpërblyer me çmimin "RiPress" nga Riinvest për shkrimin më të mirë në fushën e ekonomisë.*

Instituti GAP basskëpunon me emisione të ndryshme televizive nga fusha e ekonomisë dhe temave tjera nga politika. Një bashkëpunim të tillë, Instituti GAP e ka me Rrjetin Ballkanik për Gazetari Hulumtuese (BIRN) për debatet parazgjedhore lokale dhe nacionale dhe për debatet me kryetarët e komunave.

"Instituti GAP është partner strategjik i BIRN duke qenë burim profesional e objektiv i analizave të thukta financiare dhe ofrues i zgjidhjeve që do të përmirësonin ekonominë kosovare".

*- **Jeta Xharra**, BIRN.*

Këtë vit, Instituti GAP ka filluar bashkëpunimin me emisionin "Ekonomia me Erëzen", i cili trajton tema e ekonomisë në vend dhe transmetohet çdo të hënë në KTV.

"Kosova ka qindra OJQ dhe ka Institutin GAP! Profesionalizmi, çasja dhe pozicionimi e bëjnë të dallojë nga të gjitha të tjerat, e pikërisht kjo është arsyeja pse unë kam zgjedhur si partner dhe bashkëpunëtor të vetëm të emisionit "Ekonomia me Erëzën".

*- **Erëza Vela Berisha**, udhëheqëse e emisionit "Ekonomia me Erëzën"*

INSTITUTI GAP

INSTITUTI GAP
www.institutigap.org

Platforma për të hyrat dhe shpenzimet buxhetore
GAP Monitor
2014
791

gap
INSTITUTI GAP
www.institutigap.org
Visar Rushiti
INSTITUTI GAP
Agron Demi
INSTITUTI GAP

INSTITUTI GAP
gap
www.institutigap.org
Bekim Salihu
Instituti GAP

gap
Agron Demi
Instituti GAP
z.Ferid Agani
Minister i MMPH

gap
BERAT THAQI
HYKMETE
BAJRAMI
ROBERT WRIGHT
ARIAN ZEKA
AGRON DEMI

gap

6. Instituti **GAP** në forumet ndërkombëtare

Gjatë vitit 2015, Instituti GAP ka qenë pjesëmarrës në disa takime e forume ndërkombëtare për çështje të ndryshme që prekin qeverisjen në Kosovë.

6.1 Politikat energjetike në Kosovë dhe roli i Bankës Botërore, 16 prill 2015

Organizuar nga: KOSID

Vendi: Uashington D.C., SHBA

Si pjesë e KOSID-it, Instituti GAP ka marrë pjesë në Forumet e Shoqërisë Civile në Uashington D.C., i mbajtur nga data 14 deri 17 prill 2015. Instituti GAP ka qenë pjesë e panelit për diskutimet për projektet energjetike në Kosovë, i mbajtur më 16 prill 2015.

6.2 Forumi i Shoqërisë Civile në kuadër të Samitit të Ballkanit Perëndimor Vjena 2015, 25-28 gusht 2015

Vendi: Vjenë, Austri

Pas pjesëmarrjes në takimin e Tiranës (maj 2015) me përfaqësuesit e organizatave të shoqërisë civile nga vendet e Ballkanit Perëndimor për të diskutuar për krijimin e vendeve të punës; dhe pas takimit të Sarajevës (qershor 2015) për të gjetur zgjidhje konkrete për mediat e lira në vendet e Ballkanit, dy përfaqësues të Institutit GAP kanë qenë pjesë e Forumit të Shoqërisë Civile në Vjenë, si pjesë e Samitit të Ballkanit Perëndimor Vjena 2015. I filluar në gusht të vitit 2014, "Procesi i Berlinit" – si mekanizëm për intergrimin e e vendeve të Ballkanit Perëndimor në Bashkimin Evropian, nga samiti i Vjenës do të ketë edhe komponentët e shoqërisë civile.

6.3 Monitorimi dhe vlerësimi i politikave publike, 13-14 tetor 2015

Organizuar nga: Shkolla Rajonale për Administratë Publike

Vendi: Danilovrad, Mal të Zi

Konferenca kishte pjesëmarrës nga vendet e rajonit dhe kishe për qëllim diskutimet mbi monitorimin dhe vlerësimin e politikave publike si një proces shumë me rëndësi në ciklin apo zingjirin e politikave publike.

Pjesëmarrës kanë qenë përfaqësues të ministrive nga vendet e rajonit që kanë fushë të punës administratën publike, struktura tjera që janë të lidhura ngushtë me administratën publike dhe reformën, dhe përfaqësues nga organizata të shoqërisë civile. Nga Kosova, pjesëmarrës nga shoqëria civile ka qenë Instituti GAP i cili edhe është ftuar nga shkolla në fjalë për të dhënë një prezantim gjatë panelit të shoqërisë civile mbi monitorimin dhe vlerësimin e politikave publike në Kosovë, me fokus në aktivitetet dhe kontributin e Institutit GAP në monitorimin dhevlerësimin e politikave publike në Kosovë.

6.4 Punëtoria ndërkombëtare për Menaxherët e Organizatave Hulumtuese nga Ballkani Perëndimor dhe BE, 19-21 tetor 2015

Organizuar nga: Fondi për Think Tank (Fondacioni për Shoqëri të Hapur), Programi Promocional për Hulumtime Regjionale (RRPP) dhe Organizata për Hulumtime Sociale - Analitika në Sarajevë

Vendi: Sarajevë, Bosne dhe Hercegovinë

Punëtoria ka qenë me pjesëmarrje të përfaqësuesve dhe menaxherëve të organizatave hulumtuese nga rajoni dhe vendet e BE-së. Qëllimi i punëtorisë ka qenë ndarja e praktikave mbi një numër të temave të përbashkëta për organizatat hulumtuese në rajon dhe BE, si: procesi i menaxhimit të hulumtimit, kontrolli i cilësisë, komunikimi dhe avokimi, stafi dhe menaxhimi i burimeve njerëzore, menaxhimi dhe qeverisja e organizatës, qëndrueshmëria, ngritja e fondeve, bashkëpunimi në mes të organizatave dhe krijimi i rrjeteve të komunikimit në mes të organizatave brenda dhe jashtë vendit. Instituti GAP është ftuar të marrë pjesë në këtë konferencë dhe ka qenë pjesë e diskutimeve mbi temat e përmendura më lartë. Në fund të punëtorisë është disktutuar edhe për rolin dhe perspektiven e organizatave hulumtuese në kontekst të integrimit në BE.

6.5 ”Seminari i Ekspertëve për Tregtinë Ndërmjet Vendeve të Prekura nga Konflikti, 16 shtator 2015”

Organizuar nga: International Alert (Londër, Britani e Madhe)

Vendi: Bernë, Zvicër

Instituti GAP ka marrë pjesë në “Seminarin e Ekspertëve për Tregtinë Ndërmjet Vendeve të Prekura nga Konflikti” të mbajtur me 16 Shtator 2015 në Bernë të Zvicrës. Fokusi i seminarit ka qenë prezantimi i modeleve të rregullimit të tregtisë në vendet e prekura nga konflikti.

Institucione pjesëmarrëse kanë qenë: OSBE, Departamenti Federal Zviceran për Punë të Jashtme, përfaqësues të Komisionit Evropian, përfaqësues të Ambasadave etj. Ky seminar është organizuar nga International Alert (Londër, Britani e Madhe) ndërsa është përkrahur nga Konfederata Zvicerane përkatësisht Departamenti Federal Zviceran për Punë të Jashtme.

6.6 Shqipëria në Procesin e Berlinit, 5 nëntor 2015

Organizuar nga: ShtetiWeb

Vendi: Tiranë, Shqipëri

Instituti GAP ka marrë pjesë në konferencën e mbajtur në Tiranë me ftesë të Institutit për Bashkëpunim dhe Zhvillim me temën "Shqipëria në Procesin e Berlinit". Qëllimi i konferencës ka qenë diskutimi mbi Procesin e Berlinit, projektet me të cilat bën pjesë Shqipëria në këtë proces dhe cilët janë mekanizmat dhe instrumentet e financimit të projekteve. Konferencës i janë drejtuar Ambasadorët e Gjermanisë, Francës, Shefi i Delegacionit të BE-së në Tiranë, përfaqësuse të shoqërisë civile dhe Kuvendi i Republikës së Shqipërisë. Punët e konferencës kanë përfunduar me perpsektivën e Kuvendit të Shqipërisë për këtë proces dhe rruga përpara deri në Samitin e Parisit në korrik/gusht 2016.

7. Instituti **GAP** - infografikat

Prezentimi i hulumtimeve të Institutit GAP përmes infografikave është një nga format e komunikimit me anë të të cilave thjeshtësohen të gjeturat komplekse përmes vizualizimit.

Tri infografikat për administratën

GAP INSTITUTE
INSTITUTI GAP

Infografikat janë realizuar me mbështetje të:

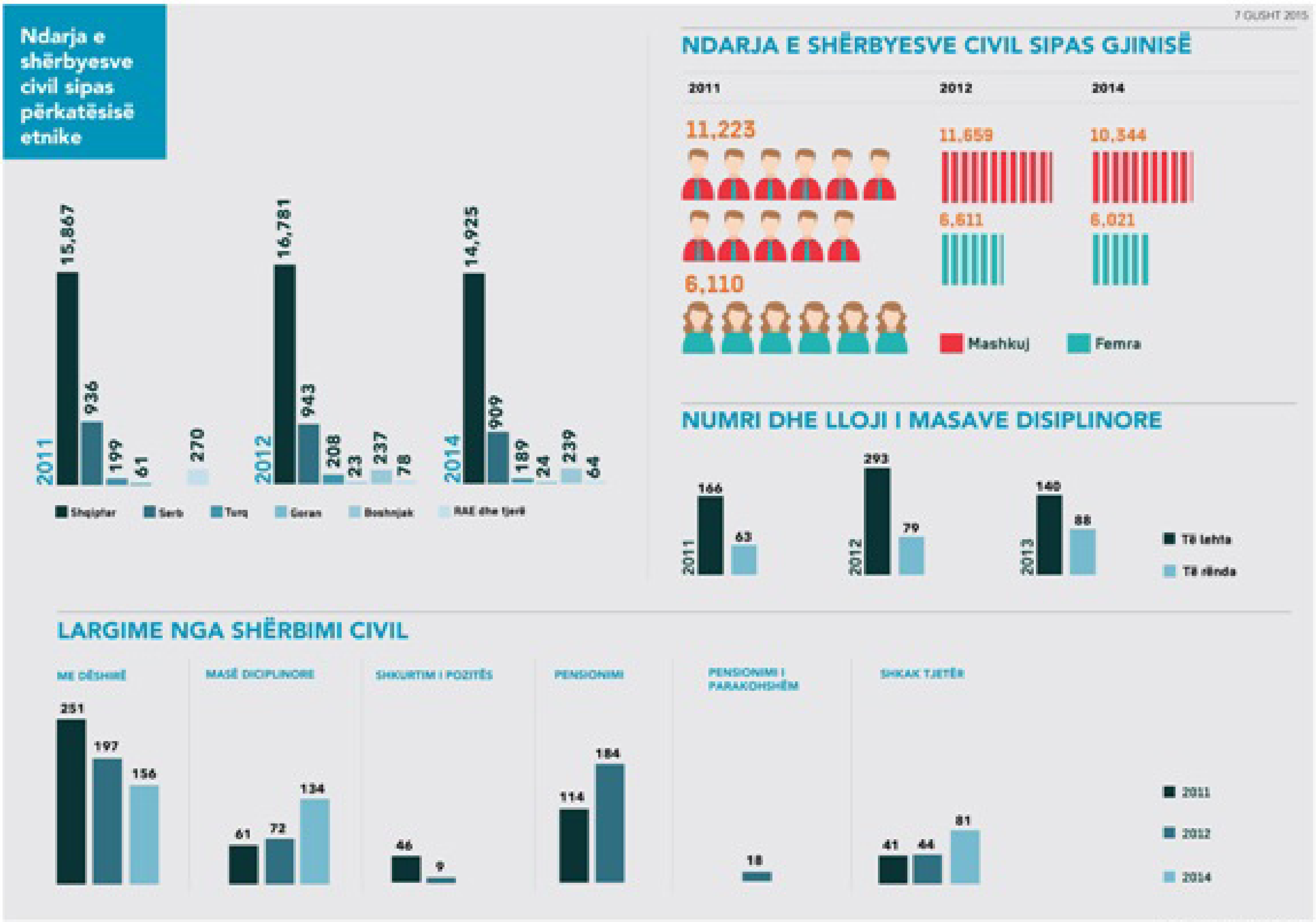

Infographics by Trembelat. Data by GAP

Infografikat janë realizuar me mbështetje të:

GAP INSTITUTE
INSTITUTI GAP

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Cooperation Office Kosovo

7 GUSHT 2015

Numri i zv. Kryeministrave, ministrave, zv. ministrave, ministrive dhe aktet e themelimit te ministrive 2011-2015

	Zv. Kryeministra	Ministra	Zv. Ministra	Ministri
2001		9		9
2002		10		10
2003		10		10
2005	1	15	30	15
2006	1	15	30	15
2007	1	15	30	15
2008	2	17	34	17
2009	2	18	36	18
2011	6	19	38	19
2012	6	19	38	19
2013	6	19	38	20
2014	5	20	40	19

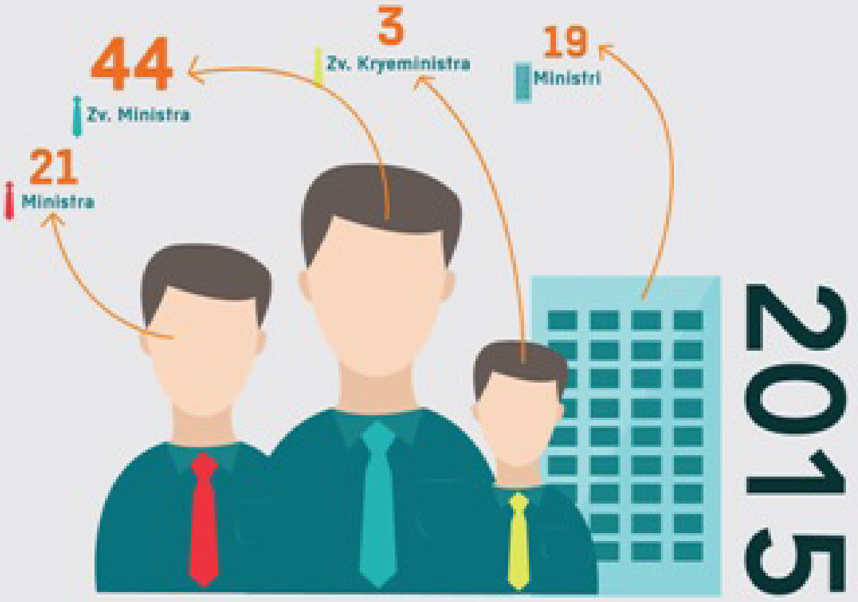

• Sipas marrëveshjes ndërmejt partnerëve të koalicionit. Deri në korrik 2015 janë emëruar 28 nga 44 zëvendësministrat

Infographics by Trembelat. Data by GAP

GAP INSTITUTE
INSTITUTI GAP

Infografikat janë realizuar me mbështetje të:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Cooperation Office Kosovo

Tri infografikat për auditimet

KEQMENAXHIMI I BUXHETIT TË 2013 DHE 2014, SIPAS RAPORTEVE TË ZYRËS SË AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

BUXHETI TOTAL I SHPENZUAR, BUXHETI I AUDITUAR DHE SHKELJET E HASURA MË 2014 KRAHASUAR ME 2013

	2013	2014
TOTALI I SHKELJEVE	115,198,940	118,987,904
SPENZIMET E AUDITUARA	836,468,182	869,189,441
SHPENZIMET NË TOTAL	1,394,113,637	1,448,649,067

SHKELJET BUXHETORE TË EVIDENTUARA NGA ZAP

	2013	2014
INVESTIME KAPITALE	57%	37%
MALLRA DHE SHËRBIME	12%	30%
SUBVENCIONE	4%	3%
DËMTIMI I TË HYRAVE	24%	27%
PAGA	3%	3%

INSTITUCIONET QENDRORE ME SHKELJET MË TË MËDHA NË EKZEKTUIMIN E BUXHETIT

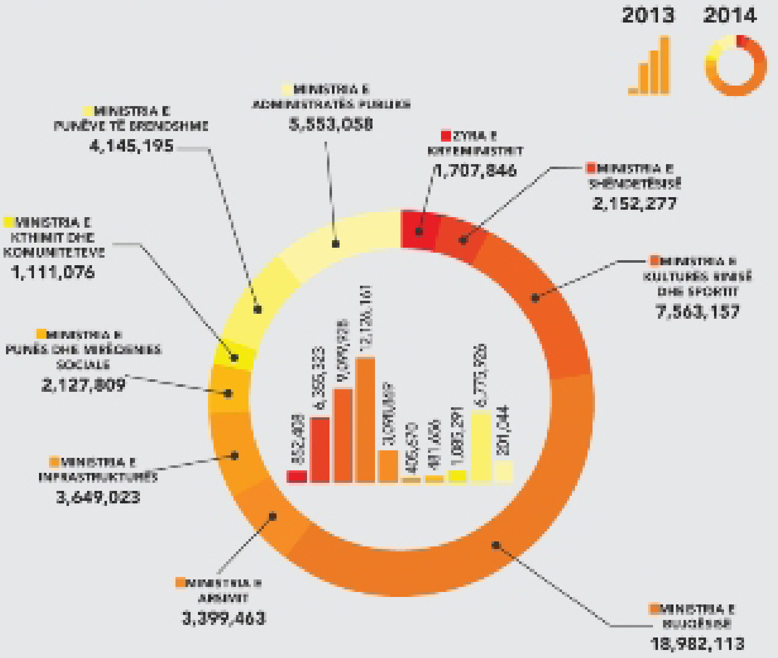

GAP INSTITUTE
INSTITUTI GAP

KEQMENAXHIMI I BUXHETIT TË 2013 DHE 2014, SIPAS RAPORTEVE TË ZYRËS SË AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

KOMUNAT ME SHKELJET MË TË MËDHA NË EKZEKUTIMIN E BUXHETIT

KOMUNA E GRAÇANICËS	63,425	1,010,642
KOMUNA E SKENDERAJT	20,560	8,789,443
KOMUNA E PRIZRENIT	1,463,804	1,338,529
KOMUNA E RAHOVECIT	4,192,620	1,521,516
KOMUNA E KLINËS	425,158	1,181,426
KOMUNA E FERIZAJT	1,229,787	1,100,237
KOMUNA E LIPJANIT	7,485,590	1,080,801

SHKELJET NË EKZEKUTIMIN E BUXHETIT NË NIVEL QENDROR, KOMUNAL DHE AGJENCIONE TË PAVARURA

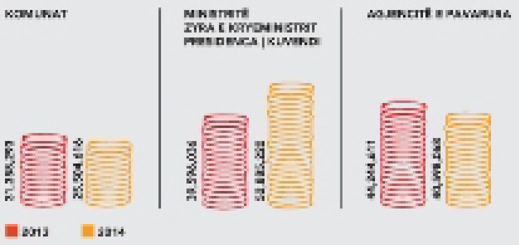

MINISTRITË KU KA PASUR SHKELJE ME TË VOGLA NË 2014 KRAHASUAR ME 2013

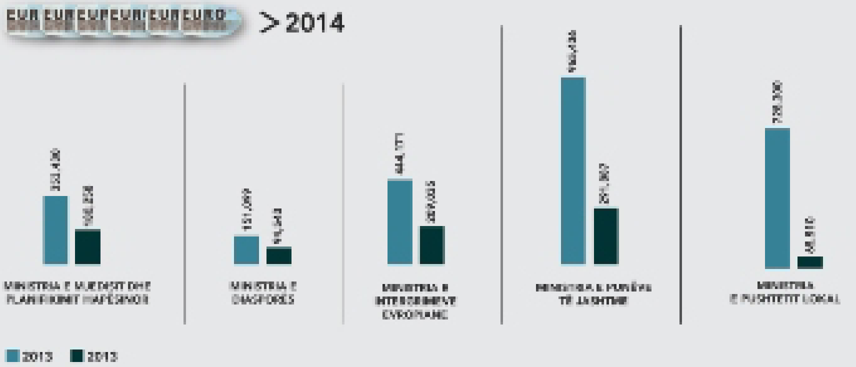

GAP INSTITUTE
INSTITUTI GAP

KEQMENAXHIMI I BUXHETIT TË 2013 DHE 2014, SIPAS RAPORTEVE TË ZYRËS SË AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

KOMUNAT KU KA PASUR SHKELJE MË TË VOGLA NË 2014 KRAHASUAR ME 2013

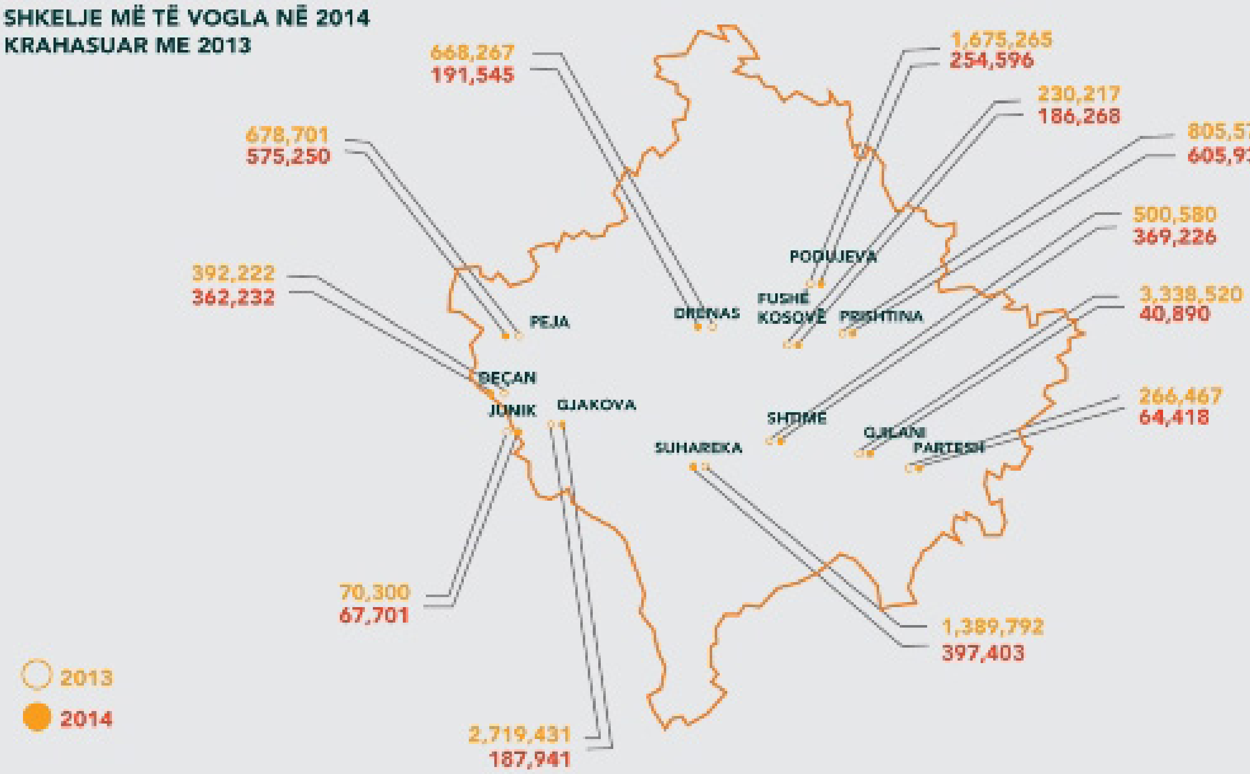

GAP INSTITUTE
INSTITUTI GAP

Tri infografikat për raportin e progresit

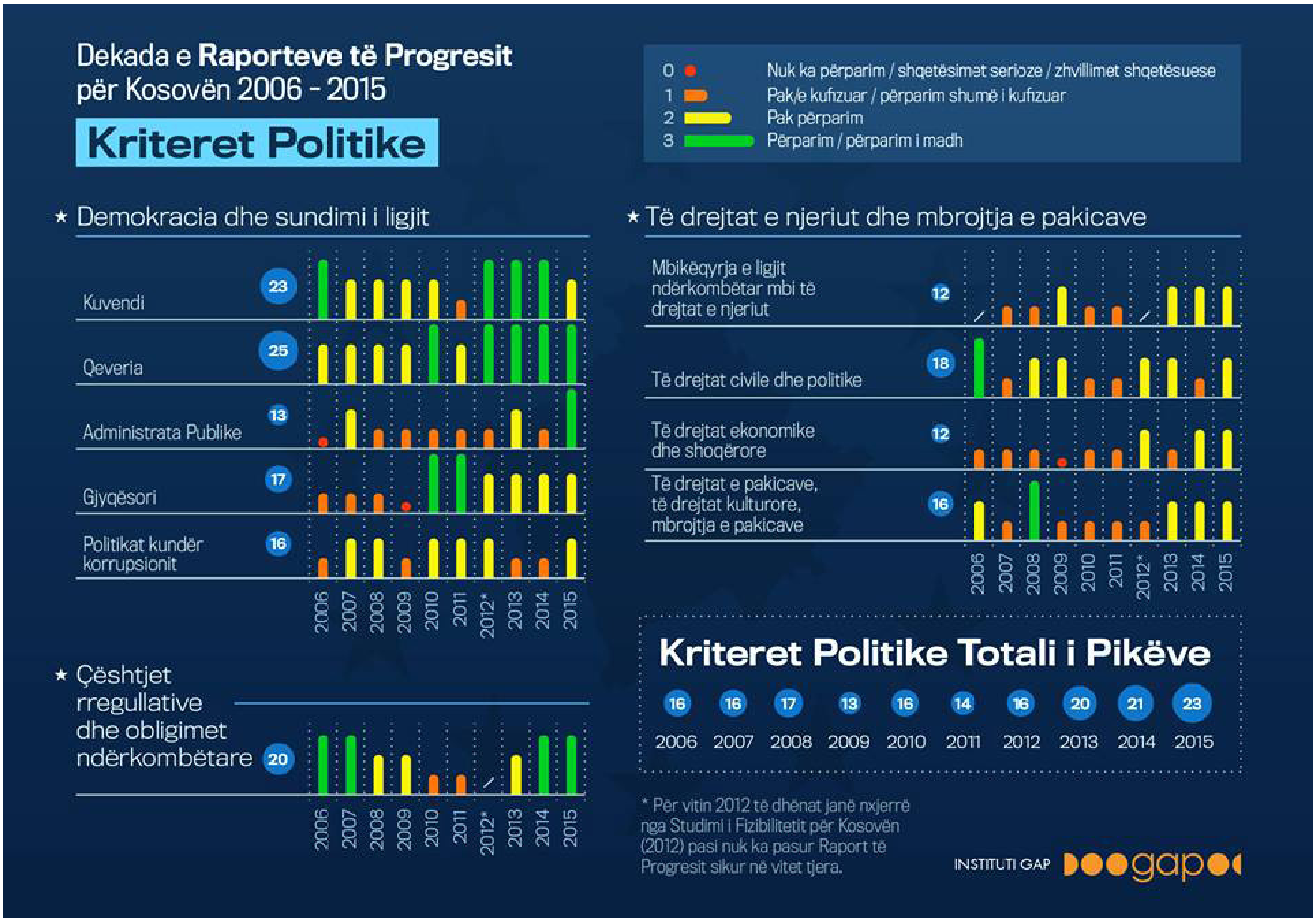

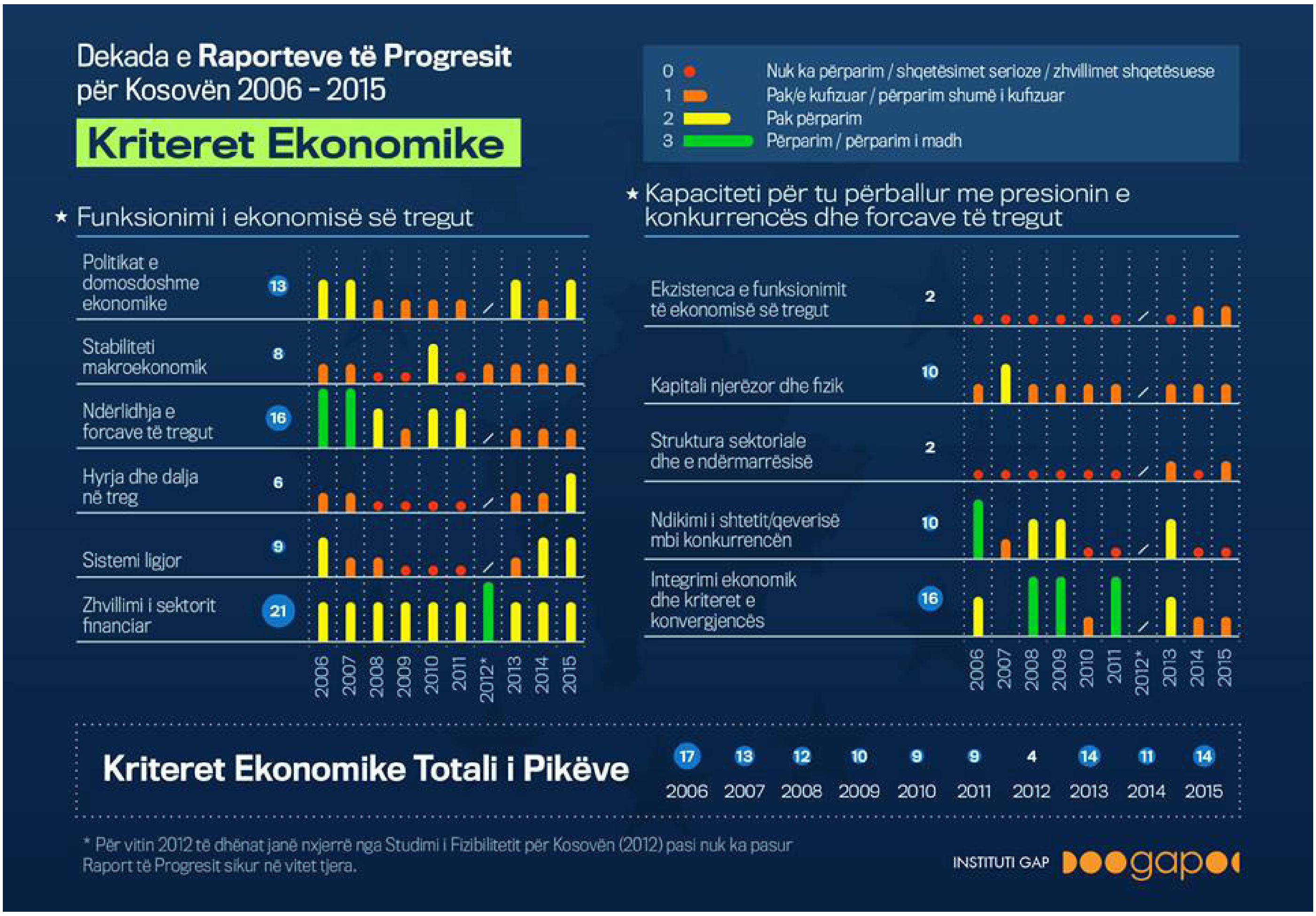

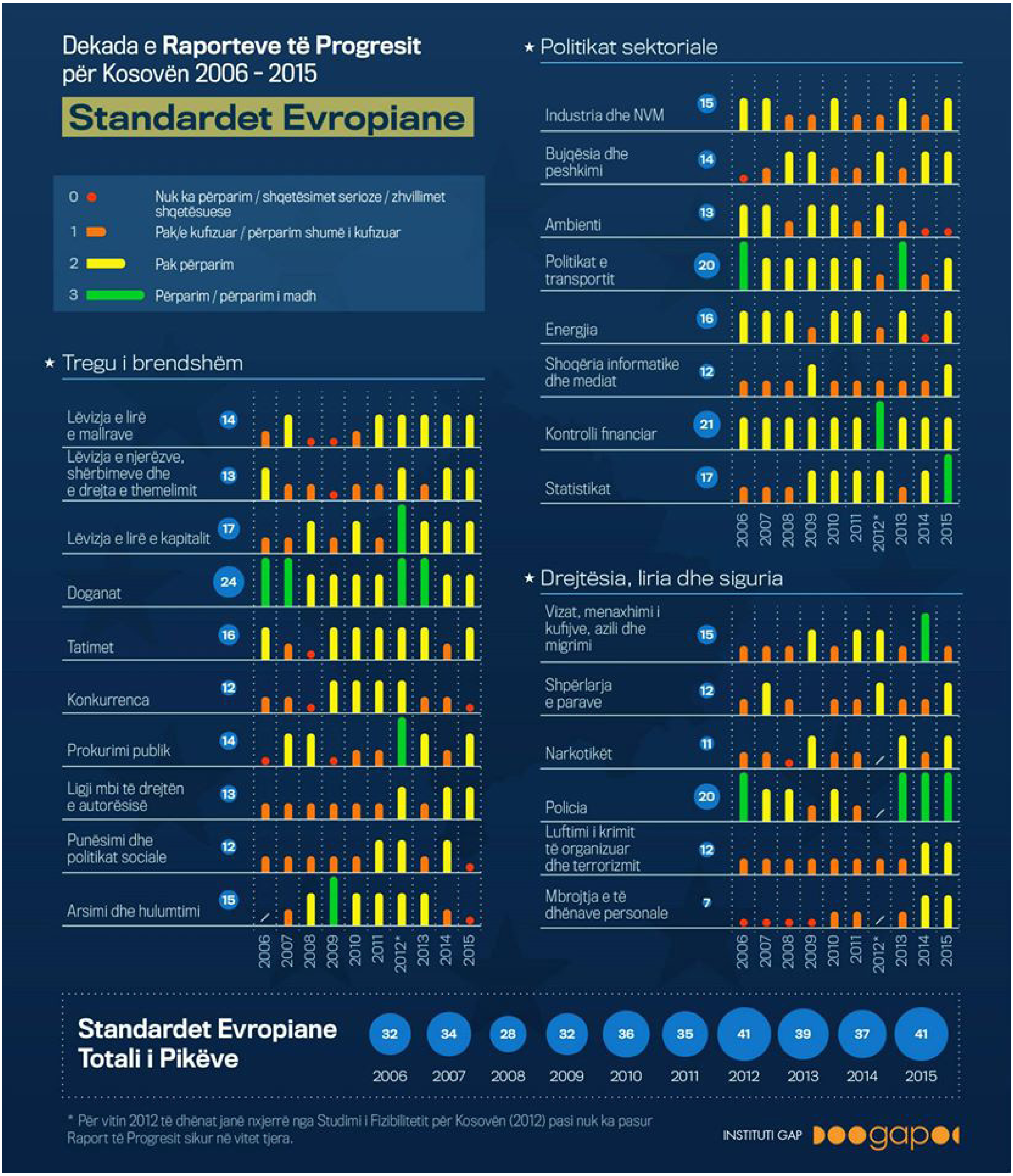
Dekada e Raporteve të Progresit
për Kosovën 2006 - 2015
Standardet Evropiane
0 Nuk ka përparim / shqetësimet serioze / zhvillimet shqetësuese
1 Pak/e kufizuar / përparim shumë i kufizuar
2 Pak përparim
3 Përparim / përparim i madh
Tregu i brendshëm
Lëvizja e lirë e mallrave 14
Lëvizja e njerëzve, shërbimeve dhe e drejta e themelimit 13
Lëvizja e lirë e kapitalit 17
Doganat 24
Tatimet 16
Konkurrenca 12
Prokurimi publik 14
Ligji mbi të drejtën e autorësisë 13
Punësimi dhe politikat sociale 12
Arsimi dhe hulumtimi 15
2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012* 2013 2014 2015
Politikat sektoriale
Industria dhe NVM 15
Bujqësia dhe peshkimi 14
Ambienti 13
Politikat e transportit 20
Energjia 16
Shoqëria informatike dhe mediat 12
Kontrolli financiar 21
Statistikat 17
2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012* 2013 2014 2015
Drejtësia, liria dhe siguria
Vizat, menaxhimi i kufijve, azili dhe migrimi 15
Shpërlarja e parave 12
Narkotikët 11
Policia 20
Luftimi i krimit të organizuar dhe terrorizmit 12
Mbrojtja e të dhënave personale 7
2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012* 2013 2014 2015
Standardet Evropiane Totali i Pikëve
32 34 28 32 36 35 41 39 37 41
2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015
* Për vitin 2012 të dhënat janë nxjerrë nga Studimi i Fizibilitetit për Kosovën (2012) pasi nuk ka pasur Raport të Progresit sikur në vitet tjera.
INSTITUTI GAP
gap

8. Donatorët

E tërë kjo punë e Institutit GAP për këto tetë vite nuk do të ishte e mundur pa donatorët tanë. Që nga themelimi, Instituti GAP është mbështetur përmes granteve institucionale nga Programi Think-Tank Fund i Open Society Institute dhe nga Rockefeller Brothers Fund.

Mbështetja institucionale afatgjatë i ka mundësuar Institutit GAP që të zhvillohet dhe të jetë lider në këtë fushë në Kosovë.

Rockefeller Brothers Fund
Philanthropy for an Interdependent World

OPEN SOCIETY INSTITUTE
& Soros Foundations Network

Përveç mbështetjes institucionale, për shumë vite me radhë Instituti GAP përkrahet edhe nga National Endowment for Democracy, Ambasada Britanike në Prishtinë, UNDP

NED
National Endowment for Democracy
Supporting freedom around the world

British Embassy
Pristina

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Cooperation Office Kosovo

UNDP
Empowered lives.
Resilient nations.

9. Mediat sociale dhe platformat e Institutit **GAP**

Adresat elektronike të Institutit GAP janë më të vizituarat në krahasim me uebsajtat e organizatave tjera të shoqërisë civile në Kosovë, sipas alexa.com.

Në vitin 2015, në përgjithësi, platformat e Institutit GAP janë vizituar nga 34.920 vizitorë, kurse janë shfletuar 107,090 faqe në kuadër të platformave të Institutit GAP.

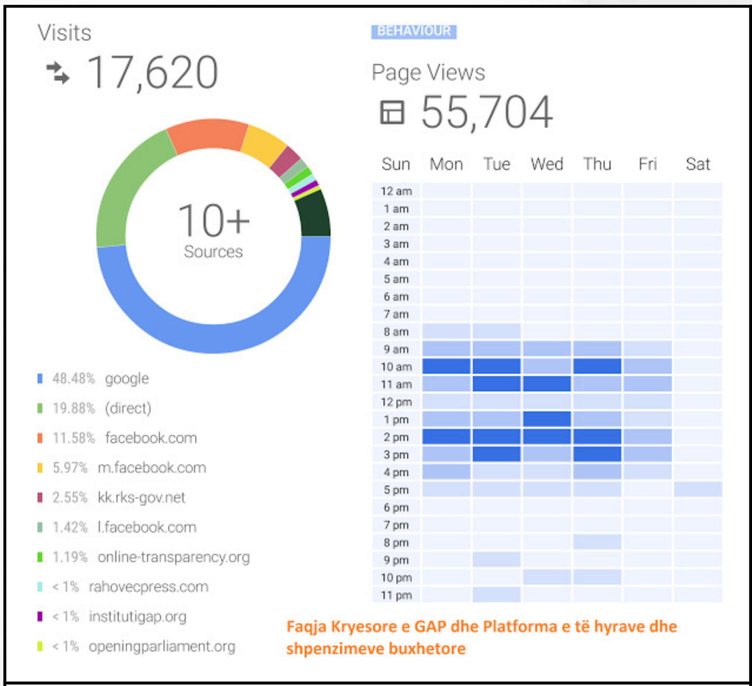

Faqja Kryesore e GAP dhe Platforma e të hyrave dhe shpenzimeve buxhetore

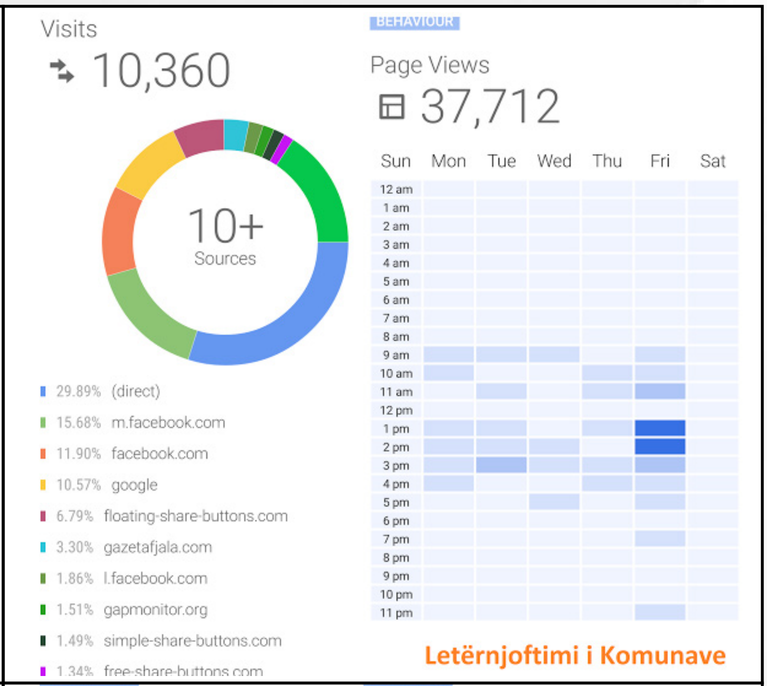

Letërnjoftimi i Komunave

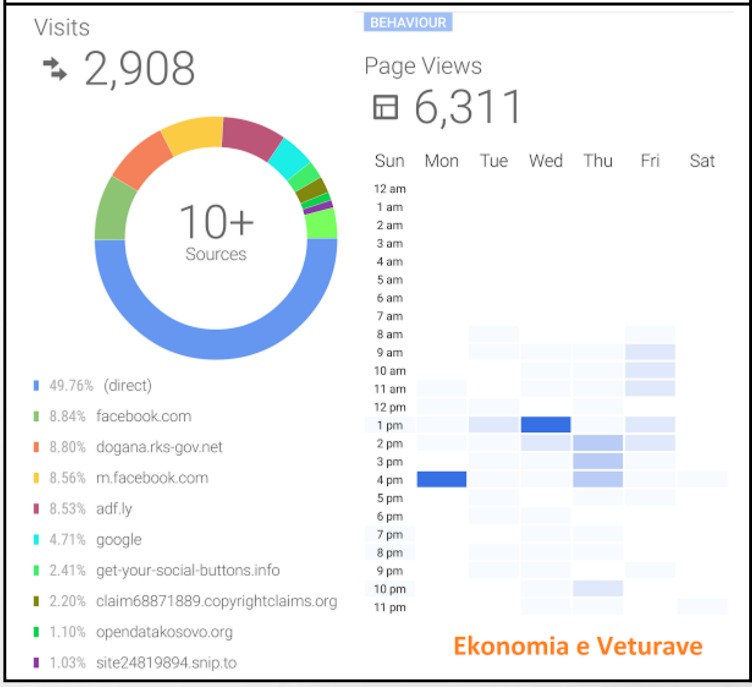

Ekonomia e Veturave

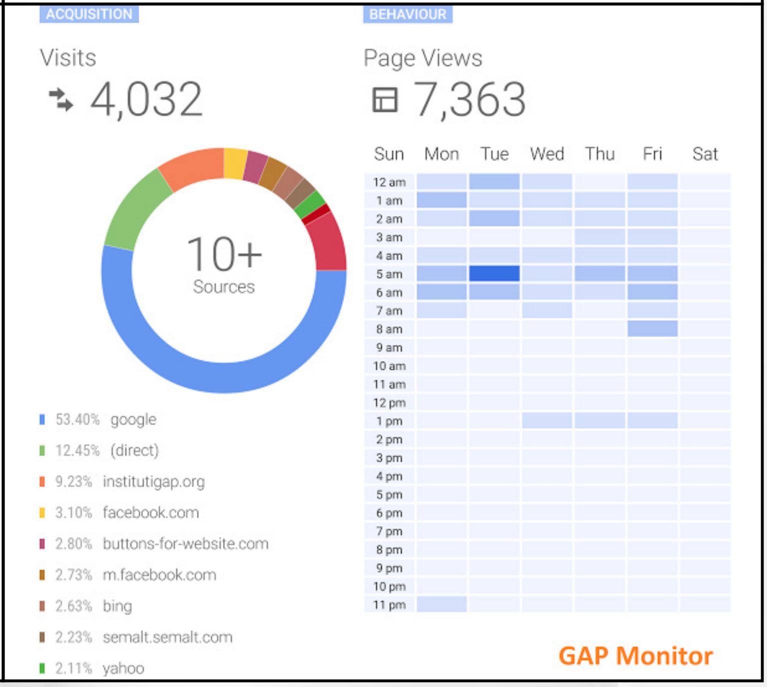

GAP Monitor

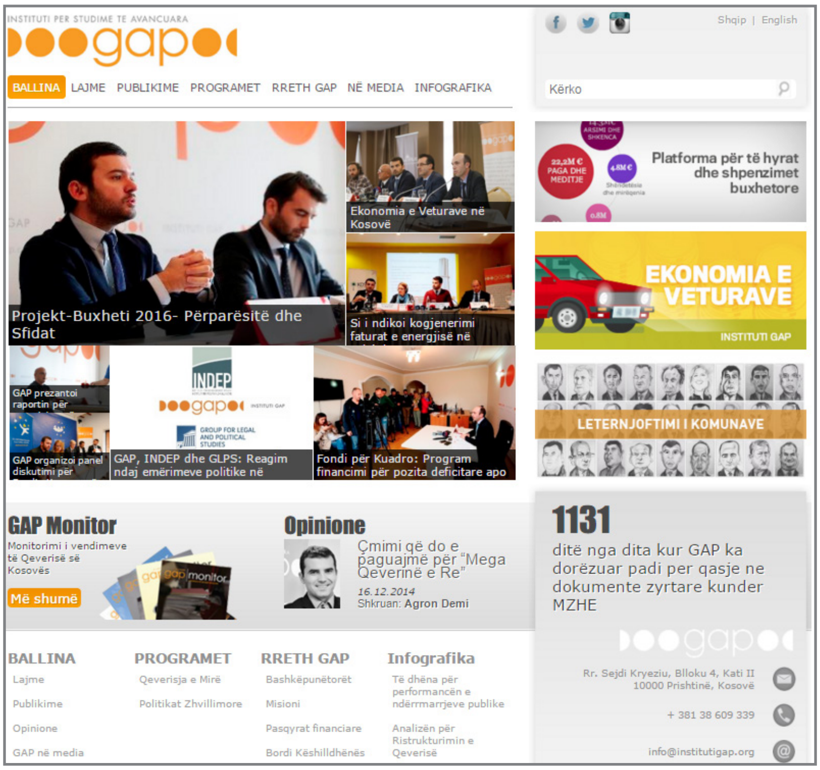
INSTITUTI PER STUDIME TE AVANCUARA
gap
Shqip | English
BALLINA LAJME PUBLIKIME PROGRAMET RRETH GAP NË MEDIA INFOGRAFIKA
Kërko
Projekt-Buxheti 2016- Përparësitë dhe Sfidat
Ekonomia e Veturave në Kosovë
Si i ndikoi kogjenerimi faturat e energjisë në
Platforma për të hyrat dhe shpenzimet buxhetore
EKONOMIA E VETURAVE
INSTITUTI GAP
LETERNJOFTIMI I KOMUNAVE
GAP prezantoi raportin për
GAP organizoi panel diskutimi për
GAP, INDEP dhe GLPS: Reagim ndaj emërimeve politike në
Fondi për Kuadro: Program financimi për pozita deficitare apo
GAP Monitor
Monitorimi i vendimeve të Qeverisë së Kosovës
Më shumë
Opinione
Çmimi që do e paguajmë për "Mega Qeverinë e Re"
16.12.2014
Shkruan: Agron Demi
1131
ditë nga dita kur GAP ka dorëzuar padi per qasje ne dokumente zyrtare kunder MZHE
BALLINA
Lajme
Publikime
Opinione
GAP në media
PROGRAMET
Qeverisja e Mirë
Politikat Zhvillimore
RRETH GAP
Bashkëpunëtorët
Misioni
Pasqyrat financiare
Bordi Këshilldhënës
Infografika
Të dhëna për performancën e ndërmarrjeve publike
Analizën për Ristrukturimin e Qeverisë
Rr. Sejdi Kryeziu, Blloku 4, Kati II 10000 Prishtinë, Kosovë
+ 381 38 609 339
info@institutigap.org

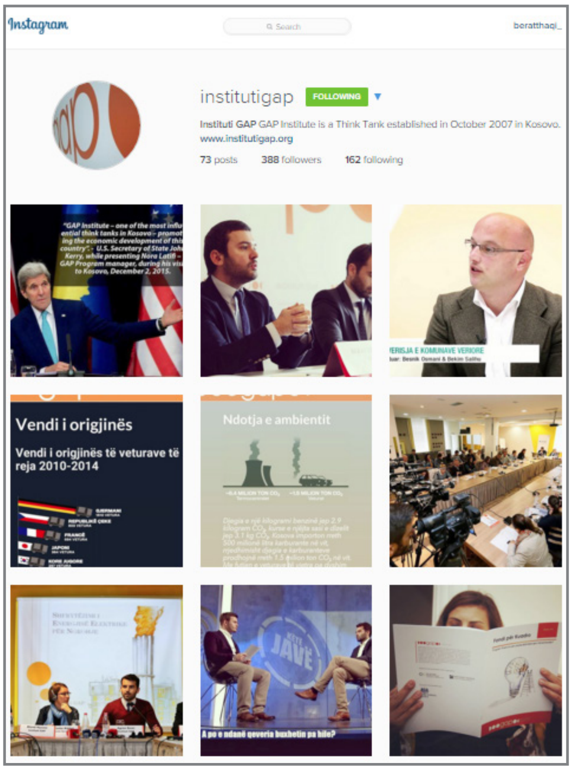
Instagram
institutigap
FOLLOWING
Instituti GAP GAP Institute is a Think Tank established in October 2007 in Kosovo. www.institutigap.org
73 posts 388 followers 162 following
Vendi i origjinës
Vendi i origjinës të veturave të reja 2010-2014
Ndotja e ambientit

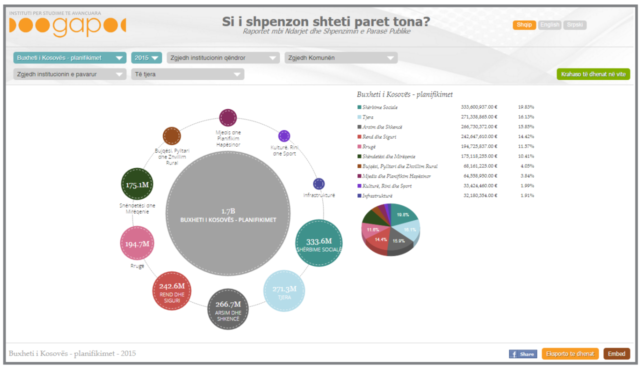
Si i shpenzon shteti paret tona?
Buxheti i Kosovës - planifikimet
1.7B
BUXHETI I KOSOVËS - PLANIFIKIMET
175.1M
194.7M
242.6M
266.7M
271.3M
333.6M
Buxheti i Kosovës - planifikimet - 2015

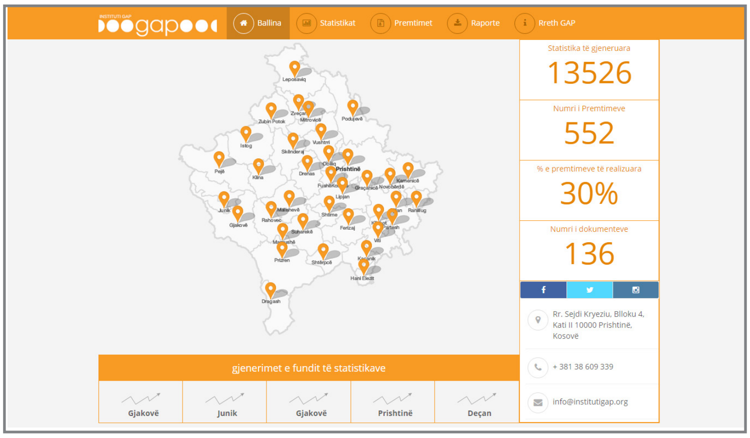
Ballina
Statistikat
Premtimet
Raporte
Rreth GAP
Statistika të gjeneruara
13526
Numri i Premtimeve
552
% e premtimeve të realizuara
30%
Numri i dokumenteve
136
Rr. Sejdi Kryeziu, Blloku 4, Kati II 10000 Prishtinë, Kosovë
+ 381 38 609 339
info@institutigap.org
gjenerimet e fundit të statistikave
Gjakovë
Junik
Gjakovë
Prishtinë
Deçan

Vjetërsia e Veturave
Vjetërsia mesatare e veturave të regjistruara në Kosovë në vitin 2014
18.1
VITE
Mesatarja e vjetërsisë së veturave të regjistruara në Kosovë 2010-2014
Mesatarja e ponderuar
13.2
15.9
17.1
17
18.1
2010
2011
2012
2013
2014
EKONOMIA E VETURAVE

facebook
Instituti GAP is on Facebook.
To connect with Instituti GAP, sign up for Facebook today.
Sign Up
Log In
Instituti GAP
Non-Governmental Organization (NGO)
Timeline
About
Photos
Likes
More
19,849 likes
038 609339
http://www.institutigap.org/

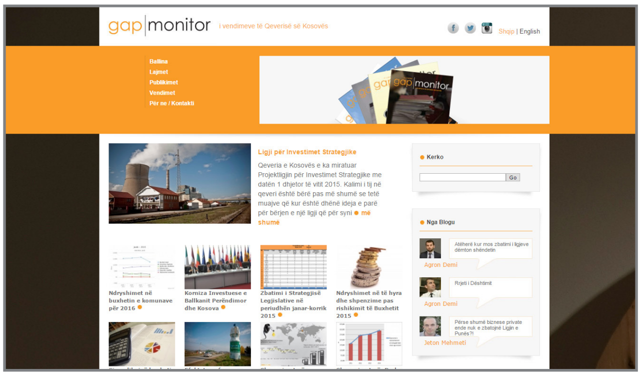
gap|monitor
i vendimeve të Qeverisë së Kosovës
Shqip | English
Ligji për Investimet Strategjike
Kerko
Nga Blogu
Agron Demi
Jeton Mehmeti

Home
Notifications
Messages
Search Twitter
Tweet
12%
23%
17%
REFUZIME TË VIZAVE 2010-2012
TWEETS 301
FOLLOWING 204
FOLLOWERS 2,005
LIKES 25
Edit profile
Instituti GAP
@institutiGAP
Institute for Advanced Studies GAP. Prishtina based think tank. RTs do not necessarily reflect support.
institutigap.org
Joined September 2012
31 Photos and videos
Tweets
Tweets & replies
Photos & videos
GAP Institute, the most influential think tank in Kosovo, promoting economic development of this country-John Kerry
Your Tweet activity
Your Tweets earned 1,258 impressions over the last 28 days
View your top Tweets
Who to follow
Follow

Stafi i Institutit **GAP**

Agron Demi
Drejtor Ekzekutiv
agron@institutigap.org

Nora Latifi - Jashari
Menaxhere e Programit
nora@institutigap.org

Jeton Mehmeti
Drejtor i Hulumtimeve
jeton@institutigap.org

Antigona Berisha-Lucaj
Hulumtuese
antigona@institutigap.org

Visar Rushiti
Analist Politikash
visar.rushiti@institutigap.org

Bekim Salihu
Hulumtues
bekim@institutigap.org

Ardiana Gjinolli-Ahmeti
Hulumtuese
ardiana@institutigap.org

Berat Thaqi
Analist Politikash
berat@institutigap.org

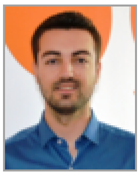

Blend Hyseni
Hulumtues
blend@institutigap.org

Arlinda Bajrami
Asistente Hulumtuese
arlinda@institutigap.org

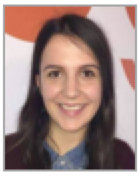

Adriana Sejfia
Asistente Hulumtuese
adriana@institutigap.org

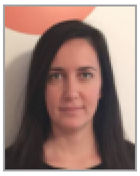

Nita Tafarshiku
Asistente Financiare / Menaxhere e Zyrës
nita@institutigap.org

2015

INSTITUTI GAP